

Ieteicamais literatūras saraksts un eksaminācijas jautājumi par traktortehnikas ekspluatācijas drošību (Ekspluatācijas eksāmenam)

Literatūras avoti: - skatīt nākamajās lapās:

1. Traktora lietotāja rokasgrāmata VALTRA 600 -900. Somija, Kopijuva, 1998. 6.,7. un 8. lpp.

B. Darba drošības noteikumi	
<p>Šai nodaļā apkopoti noteikumi, kas vienmēr jāievēro strādājot ar traktoru. Vienlaikus ar šiem noteikumiem traktoristam stingri jāievēro arī nacionālie ceļu satiksmes un darba drošības noteikumi.</p> <p>Darba drošības noteikumi un ceļu satiksmes drošības noteikumi jāievēro neatkarīgi no darbu veikšanas vietas.</p> <p style="text-align: center;">CE</p> <p style="text-align: right;">65-2.2</p> <p>CE – šis marķējums norāda, ka traktors atbilst EMC normām.</p>	<p style="text-align: center;">SVARĪGI! Ja traktors apgāžas – turieties pie stūres rata – nekādā gadījumā nemēģiniet iziekt no kabīnes!</p>
<p>B 1. Bremzes – Pirms kustības uzsākšanas vienmēr pārbaudiet bremžu darbību. Braucot pa ceļu bremžu pedālēm jābūt savstarpēji savienotiem. Plašu bremžu sistēmas remontu jāveic tikai apmācītam Valtra personālam. Ja traktora priekšdejā uzmontēti atsvari vai darbiekārtā, svars uz aizmugurējo tiltu samazinās. Šādos apstākļos vadītājam jāpārbauda vai aizmugurējās bremzes joprojām ir pietiekoši efektīvas.</p>	<p>B 5. Bīdīnājums – Ja traktors apgāžas – turieties pie stūres rata vai drošības rokturiem kabīnē. Nekādā gadījumā nemēģiniet iziekt no kabīnes.</p>
<p>B 2. Bērni un traktors – Nekad neļaujiet bērniem atrasties traktora kabīnē, traktora vai tam pievienota agregāta tuvumā, motoram darbojoties. Atstājot traktoru vienmēr nolaidiet uzkarināto agregātu uz zemes.</p>	<p>B 6. Apkalpošana – Traktorists ir atbildīgs par šajā instrukcijā doto traktora apkalpošanas norādījumu izpildi un drošības noteikumu ievērošanu. Tehnisko apkalpošanu veikt aizliegts, ja traktora motors darbojas vai uzkarinātais agregāts nav nolaists.</p>
 <p style="text-align: right;">65-2</p>	<p>B 7. Iznomāšana – Neiznomājiet traktoru personai, kurai nav traktora vadīšanas iemaņu. Traktora īpašnieks ir atbildīgs par zaudējumiem, kas nodarīti ar viņa traktoru.</p>
<p>B 3. Jumta lūka – Atveriet lūku, pārbīdot rokturi 1 uz priekšu, un stumjot lūku uz augšu. Gāzes amortizators palīdzēs lūku atvērt līdz galam.</p>	<p>B 8. Apgaismojums – Vienmēr pārļiecinieties vai apgaismes lukturi un reflektori ir tīri un darba kārtībā. Neaizmirstiet, ka priekšējā apgaismojumam jābūt pareizi ieregulētam.</p>
<p>B 4. Pasažieri – Pasažieru pārvadāšana traktorā ir aizliegta, ja tas nav apgādāts ar speciālu šādam nolūkam domātu sēdekli. Cilvēku cita veida transportēšana, piemēram, uz frontālā iekrāvēja nav pieļaujama.</p>	<p>B 9. Saīdēšanās ar atgāzēm – Nekad nedarbiniet motoru slēgtā telpā. Motora atgāzes var izsaukt saīdēšanos ar oglekļa monoksīdu.</p>
	<p>B 10. Kustība pa nogāzēm – Nekad nebrauciet pa nogāzi ar izslēgtu sajūgu vai pārnesumu. Biežāk pārbaudiet bremzes. Braucot pa ceļu bremžu pedālēm jābūt sabloķētiem. Lai izvairītos no ātruma palielināšanās, pirms braukšanas lejup pa nogāzi, ieslēdziet kādu no zemākiem pārnesumiem.</p>
	<p>B 11. Traktora kustības ātrums – Izvēlieties kustības ātrumu atbilstoši ceļa apstākļiem, redzamībai un traktora noslodzei. Izvairieties no krāsas ātruma palielināšanas vai samazināšanas (bremzēšanas) kā arī no straujiem pagriezieniem braucot lielā ātrumā. Pretējā gadījumā traktors var apgāzties vai krava izbirt. UZMANĪBU! Nedrīkst strauji izmainīt traktora braukšanas ātrumu! Maksimālais kustības ātrums braucot uz priekšu ir 40 km/h, atpakaļgaitā – 20 km/h.</p>
	<p>B 12. No jūgvārpstas piedzenamās darba mašīnas – Strādājot ar no jūgvārpstas piedzenamajām darba iekārtām vai mašīnām jālieto norādītās drošības ierīces. Drošības ierīcēm jābūt labā stāvoklī. Drošības ierīču nelietošana vai nepareiza lietošana var izraisīt nopietnu nelaiemes gadījumu. Ievērojiet mašīnu vai iekārtu ražotāja dotos norādījumus.</p>
	<p>B 13. Uzkares pārbaude – Ja transportējot darba mašīnu lieto trīspunktu uzkaru, uzkares sistēmai jābūt nobloķētai ar bloktapām.</p>

B 14. **Avārijas izejas** – Traktora kabīne aprīkota ar četrām avārijas izejām – divām durvīm, aizmugurējo atveramo logo un jumta lūku.

B 15. **Piekabes noslodze** – Kravai uz traktora piekabēm jābūt pienācīgi nostiprinātai. Tā nedrīkst traucēt vadītāja pārredzamību un aizsegt apgaismes ierīces un reflektorus. Kravu, kas izbīdīta no piekabes aizmugures vairāk par 1 m, apzīmē sekojoši: diennakts gaišajā laikā ar karodziņiem, diennakts tumšajā laikā ar sarkanu spuldzīti un atstarotājiem.

B 16. **Piekabe** – Piekabi drīkst pievienot tikai traktora sakabei. Noslogotu sakabi drīkst nolaist tikai ar hidropacelāja palīdzību. Pārbaudiet piekabes bremžu stāvokli un ievērojiet visus piekabes izgatavotāja dotos norādījumus.

UZMANĪBU! Ja traktors strādā ar piekabi bremžu pedāļiem vienmēr jābūt sabloķētiem. Nav pieļaujama atsevišķa bremžu pedāļu lietošana traktora stūrēšanai.

UZMANĪBU! Strādājot ar piekabi, pārlecīnles, vai jūgkāsis ir droši nofiksēts.

B 17. **Frontālais iekrāvējs** – Ja traktors strādā ar frontālo iekrāvēju, tā tuvumā nedrīkst atrasties cilvēki. Iespējama traktora apgāšanās iekrāvējam atrodoties paceltā stāvoklī. Pirms traktora atstāšanas vadītājam jānolaist frontālais iekrāvējs apakšējā stāvoklī. Ievērojiet visas frontālā iekrāvēja ražotāja dotās instrukcijas.

B 18. **Traktora kustība pa ceļu** – Pirms braukšanas pa ceļu vienmēr pārbaudiet traktora tehnisko stāvokli. Atpakaļskata spoguļiem jābūt noregulētiem pareizā leņķī. Veicot darba mašīnu, kuras smaguma centrs atrodas ievērojamā attālumā no traktora aizmugures, vadītājam jāatceras, ka, izdarot pagriezienus, iespējama ievērojama mašīnas šūpošanās un novirze no braukšanas virziena.

B 19. **Diferenciāla bloķētājs** – Diferenciāla bloķētāju drīkst izmantot tikai braucot pa mīkstu vai slīdenu grunti.

A3565-12

B 20. **Traktorista rokasgrāmatā lietotie apzīmējumi** – Augstāk attēlotais simbols šajā rokasgrāmatā lietots īpašas uzmanības pievēršanai tiem punktiem, kuros doto norādījumu izpilde ir būtiski svarīga lai izvairītos no nelaimes gadījumiem ar cilvēkiem. Zem šī simbola dotie norādījumi jāpilda īpaši precīzi.

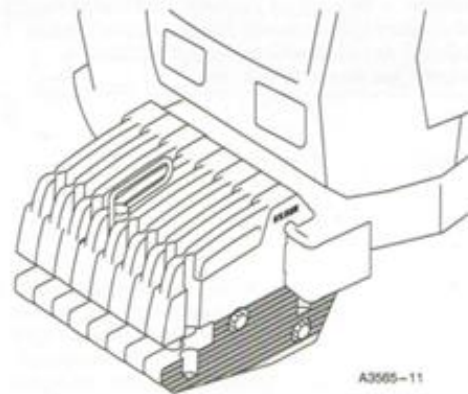
Brīdinājuma vārdi **BĪSTAMI, SVARĪGI, UZMANĪBU** un **IEVĒROJIET** ir lietoti lai aizsargātu personas, traktoru vai darba mašīnas daļas dažādās bīstamās situācijās:

BĪSTAMI, SVARĪGI! Šie vārdi informē par iespējamiem bīstamiem personāla ievainojumiem.

UZMANĪBU! Šis vārds informē par traktora vai darba mašīnas iespējamiem bojājumiem, kas var būt bīstami arī personālam.

IEVĒROJIET! Šis vārds vērs traktorista uzmanību atsevišķiem svarīgiem punktiem, piemēram, darba drošības noteikumos.

A3565-11

B 21. **Balasta atsvari** – Lai nodrošinātu pietiekamu stūrēšanas efektivitāti, braucot pa ceļu vismaz 20 % no kopējā svara jābūt uz traktora priekšējā tilta. Lietojiet nepieciešamo balasta atsvaru daudzumu. Balasta atsvarus drīkst uzstādīt tikai tiem paredzētajās vietās.

B 22. Darba mašīnas pievienošana – Darba mašīnas pievienošana jāveic ļoti rūpīgi. Traktora vai pievienojamā mašīnas pēkšņa izkustēšanās var izraisīt nelaimes gadījumu. Atrasties stiprā traktorā un darba mašīnā nav bīstami tikai gadījumā, ja traktors nobremzēts ar rokas bremzi vai arī darba mašīnas un traktora riteņi ir nofiksēti ar paliktņiem.

B 23. Bojājumi – Traktora vadītājs ir atbildīgs par traktora atbilstību darba drošības noteikumu prasībām un visu bojājumu savlaicīgu novēršanu.
UZMANĪBU! Kabīnes avārijas gadījumā visas bojātās daļas jānomaina ar jaunām. Kabīnes atjaunošana metinot, urbjot, slīpējot utt. nav pieļaujama.

B 24. Brīdinošās uzlīmes – Nekādā gadījumā nenonēmiat brīdinošās un informējošās uzlīmes. Sabojātās zīmes jānomaina ar jaunām. Jaunās uzlīmes var saņemt pie Jūsu Valtra Valmet dīlera.

B 25. Trijstūris lēni braucošiem transporta līdzekļiem – Braucot pa vispārīgās lietošanas ceļiem traktora aizmugurē vienmēr jābūt uzstādītai trijstūra emblēmai. Ja nepieciešams lietojiet dzelteno bākguguni, kur likums to pieprasa.

65-2.1

D 26. Mobilie telefoni – Mobilie telefoni var izsaukt traucējumus elektroniski regulējamās uzskares sistēmas darbībā. Mobilo telefonu nedrīkst uzglabāt traktora kabīnē, it sevišķi uz labās puses paneļa. Lietojot mobilo telefonu traktora kabīnē iesakām izmantot ārā antēnu.

B 27. Hidrauliskais spiediens – Eļļa zem augsta spiediena var viegli izspiesties caur apgērbu un ādu, tādējādi radot nopietnus ievainojumus. Nekad nemāģiniet novērst eļļas sūci hidrosistēmā, aizspiežot to ar roku.

DROŠĪBA UN BRĪDINĀJUMI

GALVENĀ INFORMĀCIJA

- Rūpīgi izlasiet informāciju šajā rokasgrāmatā.
- Nekad neatstājiet atslēgas traktorā.
- Pirms uzsāciet jebkādu regulēšanu, remontu, diagnostiku, un tīrīšanu traktoram vai tam pievienotam agregātam, pārliedzinieties ka traktors ir noslēpēts, pārnēsūmkārba atrodas neitrālā stāvoklī, jūgvārpsta ir atvienota un visas kustošās daļas ir apstādinātas.
- Atvienojiet akumulatora negatīvo (-) polu, kad elektriskās sistēmas remonts vai metināšanas darbi ir nepieciešami.
- Netraucējiet dzinēja darbībai un neatveriet radiatora korķi, kad dzinējs ir karsts.
- Pārliedzinieties, ka ugunsdzēsamais aparāts jūsu traktorā ir viegli pieejamā vietā.
- Nevadiet traktoru ierobežotās telpās bez pietiekamas ventilācijas, lai neciestu no dūmgāzu kaitīgās iedarbības.
- Izvēlieties piemērotu riteņu ass platumu un braukšanas teritoriju, lai saglabātu traktora stabilitāti.
- Netuvojieties traktoram ar cigareti vai atklātu liesmu.

PIRMS DARBĪBAS UZSĀKŠANAS

- Pārliedzinieties, ka traktora tuvumā nav dzīvu būtvu vai traucēkļu.
- Pārliedzinieties, ka sakabe ir droši savienota. (pastāv apgāšanās risks)
- Pievienojiet priekšējo atsvaru, kad velkat smagu kravu vai agregātu. Pievienojiet aizmugurējo ratu atsvarus ja darbojaties ar frontālo iekrāvēju.
- Nevadiet vai nekustiniet traktorū, ja vien neatrodaties vadītāja sēdekļī.
- Neaizmirstiet izslēgt sajūgu, kad mainiet jūgvārpsta apgriezīenus vai pārnēsūmu.
- Nekad nepārpildiet pilnīgi pilnu bāku. Nekavējoties noslaukiet nolieto degvielu no bākas virsmas. (pastāv aizdegšanās risks)
- Vienmēr pārbaudiet eļļas līmeni.
- Jūgvārpstu izmantojiet ar piesardzību.

2

DARBĪBAS LAIKĀ

- Sekojiet ceļu satiksmes zīmēm un signāliem.
- Nepametiet traktorū kamēr tas kustas.
- Nepārvadājiet pasažierus.
- Pārvietojaties ar ātrumu, kas ir piemērots seguma apstākļiem un agregātam.
- Esiet vērtīgs, lai saglabātu stabilitāti pārvietojoties.
- Neuzpildiet degvielu kamēr traktors kustas vai dzinējs darbojas.
- Nestāviet starp piekabināmo agregātu un traktorū.
- Neatļaidiet sajūga pedāli strauji, pārslēdzot ātrumus vai uzsākot braukšanu.
- Neieslēdziet neitrālo pārnēsūmu braucot lejup pa nogāzi.
- Lai samazinātu ātrumu vispirms nospiediet bremzes, lai pakāpeniski samazinātu ātrumu un tikai pēc tam sajūga pedāli. Neturiet bremžu pedāli nospīestu ilgstoši. (pastāv straujas nodilšanas risks)
- Samaziniet ātrumu līkumos un nogāzēs. (pastāv slīdēšanas risks)
- Brauciet lēnām ja velkat smagu kravu bez tāi piemērotām bremzēm. Nevelciet kravu, kas pārsniedz svara limitu.
- Izmantojiet sakābes āķi, lai vilktu ko smagu. Neizmantojiet pacelšanas rokas vai vidējo atsaiti, lai ko vilktu.
- Nebrauciet līkumā ar asu leņķi, kamēr ir ieslēgta jūgvārpsta. (pastāv bojājumu risks)
- Neiepildiet aukstu ūdeni, kamēr dzinējs ir silts.
- Karsts dzinējs un eļļa var izraisīt apdegumus. Pirms uzsāciet eļļas maiņu uzgaidiet līdz dzinējs atdziest.
- Pirms atvienojiet hidraulikas šūtenes un cauruļvadus pārliedzinieties, ka tajos nav spiediens.

APSTĀJOTIES

- Apstājieties pēc iespējas līdzeknākā vietā.
- Pārliedzinieties, ka stāvbremze ir iedarbināta.
- Apstājoties slīpumā virzienā uz augšu ieslēdziet pirmo pārnēsūmu, bet virzienā lejup, atpakaļgaitas pārnēsūmu.
- Kad nepieciešams ratus noķīlējiet.
- Neatstājiet agregātus paceltā stāvoklī. Agregātus nolaidiet lēnām. (pastāv ievainojumu risks)
- Traktoram pievienotie agregāti jānolaiž pirms pilnīgas apstāšanās.

3

Zemāk minētie ieteikumi jāievēro, lai pasargātu traktoru no apgāšanas;

- Samaziniet ātrumu pirms pagriešanās.
- Vedot kravu, nebrauciet tuvu grāvju malām.
- Neveiciet kravu, kuras svars pārsniedz limitu.
- Izvairieties braukt pāri šķēršļiem, kas var izraisīt traktora apgāšanos.
- Strādājot slīpumā pārvietojieties tā lai traktora smagākā puse būtu virzienā uz slīpuma augšu.
- Ja traktors ir nogrimis dubļos, nebrauciet uz priekšu ja nevarat ievērot piesardzību, izvelciet traktoru ar cita palīdzību.

6

IZMANTOŠANA

Pirms uzsākat darbu

IZMANTOŠANA

GALVENĀ INFORMĀCIJA

Šajā nodaļā ietverti padomi kā drošāk strādāt ar traktoru.

Neiedarbiniet traktora dzinēju pirms neesat iepazinies ar visām traktora funkcijām.

Saprast traktora darbību un funkcijas, kad tas, jau kustas, var būt par vēlu.

IZMANTOŠANA

Ikdienā jāveic šādas pārbaudes traktoram:

- Pārbaudiet dzinēja eļļas līmenis pirms iedarbināšanas.
- Pārbaudiet transmisijas eļļas līmeni.
- Pārbaudiet dzesēšanas šķidrums līmeni.
- Pārbaudiet vai gaisa filtrs ir tīrs un ja nepieciešams izputiet to un filtra korpusu ar saspiestu gaisu.

Lai iedarbinātu dzinēju:

- Pagrieziet vienu reizi aizdedzes atslēgu un nogaidiet līdz nodziest kvēlsvēču signāllampa. Aukstā laikā iespējams šī darbība ir jāatkārto.
- Kad signāllampina nodziest pilnībā izspiediet sajūga pedāli.
- Iedarbiniet dzinēju atslēgu pagriežot nākamajā pozīcijā.

BRĪDINĀJUMI

Pārļiecinieties, ka aizsargi un drošības elementi ir pievienoti traktoram un pilda savas funkcijas.

Izmantojiet pakāpienus, lai iekāptu un izkāptu no traktora. Neizmantojiet stūri vai citas vadības sviras, lai pieturētos izkāpjot vai iekāpjot.

Pārļiecinieties, ka visas vadības sviras atrodas neitrālā pozīcijā pirms iedarbināt dzinēju. Neatstājiet traktora dzinēju ieslēgtu ierobežotās telpās. Neveiciet darbības ar vadības svirām nesēžot vadītāja sēdekli.

Sekojiet visiem brīdinājumiem un norādēm uz informācijas uzlīmēm, tās domātas jūsu drošībai un dzinēja pareizai darbībai. Nestartējiet dzinēju ar starteri ilgāk par 15 sekundēm bez pārtraukuma, tas nepieciešams, lai nesamazinātu startera un akumulatora darbības mūžu.

8

16. DARBA DROŠĪBAS NOTEIKUMI, STRĀDĀJOT AR TRAKTORIEM

Strādāt ar traktoru atļauts tikai cilvēkiem, kam ir traktorista tiesības un kas labi zina traktoru ekspluatācijas un ceļu satiksmes noteikumus. Lai novērstu nelaiemes gadījumus, jāievēro šādi galvenie noteikumi.

Iedarbināt traktora motoru drīkst tikai pats traktorists. Pirms iedarbināšanas jāpārlicinās, vai pārnesumu pārslēgšanas svira atrodas neitrālajā stāvoklī. Traktora kabīnē darba laikā drīkst atrasties tikai rūpnīcas instrukcijā paredzētais cilvēku skaits.

Visas operācijas, kas saistītas ar tehnisko apkopi, darbības traucējumu novēršanu, motora un traktora tīrīšanu, kā arī traktora sagatavošanu darbam ar jūgvārpstu, drīkst izpildīt tikai tad, kad motors nedarbojas. Ja motors nav apstūrēts, aizliegts izdarīt arī traktora apskati no apakšas.

Nekādā gadījumā nedrīkst tuvināt degvielas tvertnei atklātu uguni, kā arī smēķēt degvielas uzpildes laikā.

Pirms traktora iekustināšanas jāpār-

licinās par to, vai traktoragregāta ceļā neatrodas kāds cilvēks vai šķērslis. Ja uz piekabīnātās mašīnas strādā cilvēki, tie par kustības uzsākšanu jābrīdina ar skaņas signālu. Kustības laikā aizliegts izkāpt no traktora un iekāpt tajā. Pirms traktorists atstāj kabīni, pārnesumu pārslēgšanas svira obligāti jānostāda neitrālajā stāvoklī. Pievienojot pie traktora lauksaimniecības mašīnas, starp traktoru un mašīnām nedrīkst atrasties cilvēki.

Aizliegts strādāt ar traktoru, kuram nav trokšņa slāpētāja. Ja aizdegusies degviela, tās dzēšanai jāizmanto ugunsdzēsamais aparāts, bet, ja tāda nav, — smiltis, augsne, brezents u. tml. Nekādā gadījumā nedrīkst lietot ūdeni.

Strādājot slīpumos, traktors jāvada bez straujiem pagriezieniem, jo pretējā gadījumā traktors var apgāzties.

Ja traktoru izmanto transportdarbos, jāpalielina tā šķērsbāze. Tas pats jādara arī tad, ja traktors strādā ar iekrāvējiem.

194

Pirms transportdarbu uzsākšanas jāpārbauda bremzes un vajadzības gadījumā tās jāregulē, kā arī jābloķē bremžu pedāļi. Pagriezīenos jābrauc ar mazāku ātrumu.

Dzelzceļu pārbraukt atļauts tikai norādītajās vietās un ar pazeminātu pārnesumu, kuru ieslēdz jau pirms pārbrauktuves.

Ja jābrauc pa dambjiem vai pāri tiltam, vispirms jāpārlicinās par kustības drošību.

Ilgākas stāvēšanas gadījumā nedrīkst atstāt uzkarināto mašīnu paceltā stāvoklī.

Stingri aizliegts pāravadīt cilvēkus traktorpiekabēs.

Avārijas gadījumā nekavējoties jāaptur motors.

Ja mašīnu piedziņai lieto kardānpārvadus, tie obligāti jānosēd ar aizsargapvalku.

Nedrīkst braukt virsū siena un salmu gubām, jo tajās var atrasties cilvēki.

195

4. Kopija no literatūras avota: Buķis K., Mendziņš J., Jansons J. Lauksaimniecības mehanizācija un elektrifikācija. II daļa – Lauksaimniecības mašīnas, mašīnu parka ekspluatācija, lauksaimniecības elektrifikācija. Rīga, Zvaigzne, 1979. 51., 52., 62. un 93.

2.8. Darba drošības noteikumi

Sējmašīnas un stādāmās mašīnas apkalpo vairāki strādnieki, par kuru darba drošību atbild agregāta vadītājs — traktorists. Tāpēc ir ļoti svarīgi pirms darba sīki instruēt visu apkalpi par darba drošības noteikumiem.

51

Gatavojoties darbam, jāpārlicinās, vai agregāts ir tehniskā kārtībā un vai pārvadiem ir paredzētie aizsargi. Jāpārlicinās, vai ir sakārtota signalizācijas sistēma, pareizi noregulēti drošības sajuģi, vai ir kārtībā sēdekļi strādnieku darba vietās, kā arī kāpšļi un margas. Ja strādā ar veselībai kaitīgām vielām, piemēram, kodinātu sēklu vai minerālmēsliem, strādniekiem jāizsniedz paredzētie individuālie aizsardzības līdzekļi (brilles, cimdi, maskas utt.) un jāpanāk, lai strādnieki tos izmantotu, kā arī ievērotu personisko higiēnu. Apkalpe jāapgādā ar piemērotiem darba tērpiem. Uz agregāta jābūt pirmās palīdzības aptieciņai.

Kad mašīnu pievieno traktoram, it sevišķi tad, kad pievieno jūgvārpstas kardānpārvadu, obligāti jāaptur motors. Transportēšanas laikā cilvēkiem aiz-

liegts atrasties uz mašīnām. Darba laikā aizliegts uzkāpt uz mašīnām vai nokāpt no tām.

Pirms darba sākšanas jāvienojas ar strādniekiem par savstarpējās sazināšanās signālu veidiem. Ieslēgt jūgvārpstu un uzsākt kustību drīkst tikai tad, kad traktorists pārliecinājies, ka netiek apdraudēti cilvēki. Pirms piedziņas vai kustības uzsākšanas traktoristam jādod skaņas signāls. Kategoriski aizliegts darba laikā pieskarties pie mašīnu kustīgajām daļām. Jāpārlicinās, vai nolaistie marķieri neapdraud cilvēkus, kas atrodas uz lauka.

Transportējot uzkarināmo mašīnu, sēklu vai kartupeļu tvertnēm jābūt tukšām. Pagriezīenu laikā jāsamazina agregāta pārvietošanās ātrums. Transportātrums nedrīkst pārsniegt 13... 15 km/h.

52

3.6. Mēslošanas mašīnu sagatavošana darbam un tehniskās apkopes

Mēslošanas mašīnas sagatavojot darbam, tās rūpīgi jāpārbauda un jānoregulē, kā arī jāizdara to tehniskā apkope. Mašīnām jābūt pilnībā nokomplektētām. Jāpārbauda un vajadzības gadījumā jāpievelk savienojumi, jānoregulē drošības sajuģi, ķēdes un ķīlsiksnu pārvadi, jāpārlicinās par gultņu pareizu darbību, jānoregulē darbīgās daļas un gaitas iekārtas mezgli. Sevišķa uzmanība jāpievērš hidraulisko iekārtu un vakuumi-iekārtu darbībai un hermētiskumam.

Ja mašīna izveidota uz traktorpiekabes bāzes, jāpārlicinās, vai ir kārtībā bremžu un signalizācijas sistēmas. Saskaņā ar mašīnu instrukcijām jāizdara maiņas un sezonas tehniskās apkopes, bet gaitas iekārtai — arī periodiskās tehniskās apkopes.

Mašīnas pēc darba jānotīra, jo mēslošanas līdzekļi ļoti veicina metāla koroziju. Tāpēc tvertnes rūpīgi jāizmazgā un; ja vajadzīgs, jākrāso.

3.7. Darba drošības noteikumi

Mašīnas jāsakārto atbilstoši visām darba drošības prasībām. Gatavojoties darbam, jāpārlicinās, vai ir uzstādīti aizsargi kardānpārvadiem, ķēdes pārvadiem un citiem pārvadiem. Ja šo aiz-

sargu nav, mašīnas ekspluatēt aizliegts.

Amonjaka ūdens iestrādes un transportēšanas iekārtas obligāti jāapgādā ar tīru ūdens tvertnītēm. Šis ūdens nepieciešams ādas un acu mazgāšanai, ja tur nokļūst amonjaka ūdens vai augu aizsardzības ķimikālijas.

Mašīnu darbināšanu drīkst uzsākt tikai tad, ja netiek apdraudēti tuvumā esošie cilvēki. Sevišķi jāuzmanās, darbinot izkļiedētājus.

Jālieto instrukcijā norādītie individuālie aizsardzības līdzekļi — brilles, gāzmaskas, cimdi utt.

Ja instrukcija ļauj mašīnu piekabināt tikai traktora hidrauliskajam kāšim, papildītu mašīnu nedrīkst pievienot pie parastā jūgkāša, jo traktora garenstabilitāte var būt nepietiekama.

Stingri jāievēro ugunsdrošības noteikumi, it sevišķi tad, ja rīkojas ar ugunsnedrošām vielām (piemēram, amonjaka ūdeni), kuru tvaiki var radīt eksploziju. Aizliegts vircas laistītājos pārvadāt naftas produktus, jo tos var aizdedzināt dzirksteles, kas ežektorā iekļūst no atgāzu izplūdes caurules. Iepildot amonjaka ūdeni, ežektorā jāievieto speciāls sietiņš dzirksteļu uztveršanai.

Darbos, kas saistīti ar amonjaka ūdens un augu aizsardzības ķimikāliju izmantošanu, var piedalīties tikai strādnieki, kuri nav jaunāki par 18 gadiem un kuriem ir ārsta atļauja. Pirms darba šie strādnieki rūpīgi jāinstruē par noteikumiem, kas jāievēro, strādājot ar indīgām vielām.

62

5.11. Darba drošības noteikumi

Sagatavojot mašīnas darbam, jāpārbauda, vai mašīnai ir kārtībā visas aizsargierīces un signalizācijas ierīces. Sevišķa uzmanība jāpievērš kardānpārvadu aizsargiem.

Mašīnas darbinot, kategoriski aizliegts pieskarties pie to kustīgajām daļām vai pat tuvojties tām. Ja mašīnā rodas pieblīvējumi, jāapstādina agregāts, jāaptur motors un tikai tad drīkst ar rokām aizskart mehānismus.

Lai neievainotu rokas, griezējaparāti jātīra ar koka nūjiņu.

Ja savācējpresi darbina stacionāri, jāiekārto drošības aizžogojums, lai strādniekus nejauši neaizķertu vāla savācēja zari.

Jāievēro, ka vairākām šīs grupas mašīnām (skābbarības kombainiem utt.) ir brīvgaitas sajūgs. Pēc traktora motora apturēšanas jāpārlicinās, vai smalcinātājtrumuļa vārpsta vēl neturpina rotēt.

93

7. Darba drošība

Lai arī šī ir pēdējā šīs brošūras sadaļa, tajā aprakstītā darba drošība ir vissvarīgākā lauku darbu sastāvdaļa, kura pilnīgi nepamatoti bieži vien tiek ignorēta, un tas, savukārt, agrī vai vēlū noved pie nelāgām sekām.

Pirms sākat lauka darbus, kas saistīti ar traktoru un sejmašīnu izmantošanu, apsēžaties mīkstā krēslā un padomājiet par šiem jautājumiem!

- Neviens nav pasargāts no nelaimes gadījumiem
- Nopietni nelaimes gadījumi notiek visur un salīdzinoši bieži
- Nelaimes gadījumi notiek cilvēka un mašīnas kļūdainas mijiedarbības rezultātā
- Traktora vai lauksaimniecības mašīnas nepareiza pielietošana ir vēl viens cēlonis smagiem nelaimes gadījumiem
- Neviena lauksaimniecības mašīna nav absolūti droša
- Traktori ir jaudīga tehnika, un ar tiem jārikojas īpaši uzmanīgi
- Katrs trešais negadījums ir saistīts ar kritieniem
- Bērni nekad nevar būt pilnīgā drošībā, ja tuvumā darbojas lauksaimniecības mašīnas vai traktori. Īpaši bīstami ir, ja bērni ir kā līdzbraucēji
- Mūsu nākotne ir atkarīga no mūsu drošības šodien un ikdienā vispār

Strādājot ar sējmašīnām (īpaši pneimatiskajām) **VIENMĒR** lietojiet cieši pieguļošu un ērtu apģērbu. Aizpogājiet visas pogas, aizvelciet ciet rāvslēdžus, savelciet siksnas un rūpīgi aizšņorējiet apavus. Noteikti lietojiet cepures vai lakatus, īpaši, ja ir gari mati. **NEKĀDAS ŠALLES!!!**

Ja Jums ir mobilais telefons, noteikti to ņemiet līdz visos gadījumos- tā būs ātrāk paziņot, ja atgadīsies nelaime.

Ar traktoriem un citām pašgājējmašīnām atļauts braukt tikai personām, kurām ir atbilstošas kategorijas vadītāja apliecība.

Pirms iedarbiniet traktoru, **pārlicinieties vai jūgvārpsta nav ieslēgta un pārnesumu pārslēgs atrodas neitrālā stāvoklī.**

Iedarbinot traktoru ar starteri, **ieslēdziet traktora pārnesumkārbu neitrālā stāvoklī un izspiediet sajūgu.**

Ja ar sējmašīnu paredzēts pārvietoties pa publiskiem ceļiem, aprikojiet to atbilstoši Satiksmes noteikumu prasībām (karodziņi, atstarotāji u.c.)

Uzturiet traktora kabīni tīru un kārtīgu. Strādājot traktorā tā durvis vienmēr turiet aizvērtas.

Kāpšji un rokturi ir domāti Jūsu drošībai- lietojiet tos izkāpjot un iekāpjot kabīnē, kā arī uzkāpjot uz sējmašīnas.

Iepazīstieties ar vadības svirām un protiet tās pēc vajadzības pielietot.

Turiet pie rokas uzpildītu ugunsdzēsamo aparātu un aptieciņu.

Regulāri pārbaudiet eļļas līmeni traktora motorā un dzesēšanas šķidrums līmeni radiatorā.

Atskrūvēt radiatoru atļauts tikai tad, kad motors atdzisis. Atdzisis motors ir motors, kad tam var bez atraušanas brīvi pielikt roku.

Pirms degvielas iepildīšanas, nogaidiet līdz motors atdziest. **Iepildot degvielu, nesmēķējiet un nelietojiet atklātu uguni.**

Ja degviela nejauši aizdegas nekad nedzēsiet to ar ūdeni! Ugunsgrēks jālikvidē ar ķīmisko ugunsdzēsamo aparātu, smiltīm, augsni vai arī jānoslāpē ar citiem līdzekļiem- brezentu, segām u.tml.

Ja sējmašīna aprīkota ar hidraulisku vadības sistēmu, vienmēr pārbaudiet šļūteņu un savienojumu stāvokli. **Ja šļūtenes plīst, un tuvumā atrodas cilvēki, hidrosistēmā esošā eļļa, izplūstot ar lielu spiedienu, var nodarīt nopietnus miesas bojājumus un citus postījumus.**

Strādājot slīpos laukos grāvju malās un citās nelīdzenās vietās, uzmanieties lai agregāts neapgāztos.

Piebraucot traktorā sējmašīnas pievienošanai, starp abiem nedrīkst atrasties cilvēki. Sējmašīnu traktoram drīkst piekabināt vai uzkarināt tikai pēc motora apturēšanas. Uzkarināšanas laikā strādniekiem jāatrodas uzkares mehānisma atsaišu ārpusē. Ieteicams, lai šo darbu veiktu viens cilvēks.

Pievienojot sējmašīnas kardānvārpstu traktora jūgvārpstai, pārliecinieties lai kardānvārpstai būtu aizsargapvalks. Pie tam aizsargapvalkam jābūt nofiksētam pret rotēšanu. **Ja nav aizsargapvalka, vai tas ir bojāts, strādāt kategoriski aizliegts.**

Sējmašīnas ķēdes vai siksnas pārvadiem jābūt droši norobežotiem. **Aizsargus noņemt sējmašīnai darbojoties ir kategoriski aizliegts.**

Pirms uzkarināmas sējmašīnas pacelšanas transporta stāvoklī, pirms kustības sākšanas, kā arī pirms pagriezieniem pārliecinieties, vai netiek apdraudēti cilvēki vai dzīvnieki.

Uzmanieties lai ar sējmašīnas marķieriem, kad tie pacelti transporta stāvoklī neievainotu galvu vai citas ķermeņa daļas. Īpaši svarīgi tas ir gadījumos, kad pie sējmašīnas veic kādus citus darbus. Darba laikā raugieties, lai sējmašīnas darbības zonā nenokļūtu cilvēki un dzīvnieki.

Nestrādājiet zem traktoram uzkarinātas sējmašīnas, pirms traktora riteņi nav nostiprināti pret ripošanu ar atbalstiem un dzinējs apstādināts. Zem sējmašīnas rāmja noteikti jāpaliek stabili atbalstus.

Veicot sējmašīnu apkopes, pārbaudes vai regulēšanas operācijas, **nekāpiet uz traktora uzkares mehānisma atsaitēm vai citām šim nolūkam neparedzētām vietām.** Lai piekļūtu vajadzīgajiem objektiem, lietojiet speciālus kāpšļus, kāpnes vai drošus pašizgatavotus paliktņus.

Ievērojiet vispārējo kārtību gan attiecībā uz instrumentu novietojumu, gan personīgo apģērbu.

Transportēšanas vai tiešā darba laikā cilvēkiem aizliegts sēdēt vai stāvēt uz sējmašīnas vai traktora. Cilvēkus drīkst pārvadāt tikai traktora kabīnē uz speciāla sēdekļa. **Agregāta kustības laikā sējmašīnu regulēt aizliegts.**

Veicot darbus, kas saistīti ar kodinātu sēklas materiālu vai minerālmēsliem, **lietojiet atbilstošos individuālos aizsardzības līdzekļus.**

Uzkarināmu sējmašīnu sēklu tvertnes būtu vēlams uzpildīt uz lauka, tieši pirms darbu veikšanas. **Pārbraucieni transporta stāvoklī ar uzpildītām tvertnēm nav ieteicami,** jo tas ievērojami apgrūtina traktora vadīšanu.

Novietojot traktoru stāvvietā, nogaidiet līdz tas pilnībā apstājas, nobremzējiet stāvbremzi, izņemiet no aizdedzes atslēgu, un tikai tad izkāpiet no traktora.

Nekad neatstājiet traktoru darbojoties, ja paši neesat tuvumā.

Pirms noņemiet vai atkabiniet sējmašīnu no traktora, tā motors jāapstādina, jānobremzē stāvbremze un zem riteņiem jāpaliek pretripošanas paliktņi.

Vispārīgi drošības norādījumi

2.16 Drošības norādījumi operatoram

BRĪDINĀJUMS

Apdraudējums, kas nepietiekamas satiksmes un ekspluatācijas drošības gadījumā izraisa saspiešanu, sagriešanu, aizķeršanu, ievilkšanu un triecienu!

Pirms mašīnas un traktora lietošanas sākuma ikreiz pārbaudiet atbilstību satiksmes un ekspluatācijas drošības prasībām!

2.16.1 Vispārīgi norādījumi par drošību un negadījumu profilaksi

- Papildu šiem norādījumiem ievērojiet arī vispārīgos spēkā esošos nacionālos drošības un negadījumu profilakses noteikumus!
- Pie mašīnas piestiprinātie brīdinājuma un cita veida apzīmējumi satur svarīgus norādījumus drošai mašīnas ekspluatācijai. Šo norādījumu ievērošana kalpo jūsu drošībai!
- Pirms kustības un lietošanas sākuma pārbaudiet mašīnas apkārtni (vai tajā neatrodas bērni)! Nodrošiniet pietiekamu redzamību!
- Cilvēku pārvadāšana un transportēšana ar mašīnu ir aizliegta!
- Izvēlieties tādu braukšanas veidu, lai traktoru ar piemontētu vai piekabinātu mašīnu varētu droši pārvaldīt ikvienā situācijā.
Ņemiet vērā savas spējas, ceļa seguma, satiksmes, redzamības un laika apstākļus, traktora gaitas īpašības, kā arī piemontētās vai piekabinātās mašīnas ietekmi.

Mašīnas piekabināšana un atkabināšana

- Mašīnas piekabināšanai un transportēšanai izmantojot tikai tam piemērotu traktoru.
- Piekabinot mašīnu pie traktora trīspunktu hidrauliskās sakābes, obligāti jāsakrīt traktora un mašīnas savienojamības kategorijām!
- Piekabiniet mašīnu atbilstoši noteikumiem pie tam paredzētajām ierīcēm!
- Piekabinot mašīnu traktora priekšpusē un/vai aizmugurē, nedrīkst pārsniegt:
 - o pieļaujamo traktora pilno masu;
 - o pieļaujamo traktora asu slodzi;
 - o pieļaujamo traktora apriepojuma nestspēju.
- Pirms mašīnas piekabināšanas vai atkabināšanas no traktora nostipriniet traktoru un mašīnu, lai tie nevarētu nejauši izkustēties.
- Uzturēšanās starp piekabināmo mašīnu un traktoru traktora kustības laikā ir aizliegta!
Klātesošie palīgi tikai kā kustības regulētāji drīkst atrasties līdzās transportlīdzekļiem un ieiet starp transportlīdzekļiem tikai pēc tam, kad tie pilnīgi apstādināti.
- Pirms mašīnas pievienošanas traktora trīspunktu hidrauliskajai sakābei vai atvienošanas no tās nostipriniet traktora hidrauliskās sistēmas vadības sviņu tādā stāvoklī, kurā nav iespējama nejauša mašīnas pacelšana vai nolaišana!

- Mašīnas piekabināšanas un atkabināšanas laikā balstīšanas ierīces (ja tādas ir uzstādītas) pārvietojiet nepieciešamajā stāvoklī (lai nodrošinātu stāvokļa stabilitāti)!
- Rīkojoties ar balstīšanas ierīcēm, pastāv risks gūt traumas sagriežoties vai tiekot saspiestam!
- Piekabinot mašīnu pie traktora un atkabinot to no tā, ievērojiet īpašu piesardzību! Starp traktoru un mašīnu pie sakabes ierīces ir vietas, kur pastāv risks tikt saspiestam vai sagriežties!
- Trīspunktu hidrauliskās sakabes darbības laikā uzturēšanās starp traktoru un mašīnu ir aizliegta!
- Pievienotajiem padeves cauruļvadiem:
 - o veicot pagriezienu, visām kustībām jānotiek viegli, bez nostiepuma, salocīšanās vai rīvšanās;
 - o tie nedrīkst berzēties gar citām mašīnas daļām.
- Ātri saslēdzamo savienojumu atvienošanas trosēm jākarājas brīvi, un dzijā iegulumā tās nedrīkst patvaļīgi atvienoties!
- Atkabinātas mašīnas vienmēr novietojiet stabilā stāvoklī!

Mašīnas lietošana

- Pirms darba sākuma iepazīstieties ar visām mašīnas ierīcēm un vadības elementiem, kā arī to funkcijām. Darba laikā tas jau ir par vēlu!
- Nēsājiet cieši pieguļošu apģērbu! Brīvs apģērbs paaugstina risku apģērbam aizķerties aiz piedziņas vārpstām vai aptīties ap tām!
- Mašīnu sāciet lietot tikai tad, ja visas aizsargierīces ir piestiprinātas un atrodas aizsardzības stāvoklī!
- Ievērojiet piekabinātās/piemontētās mašīnas maksimālo slodzi un pieļaujamo traktora asu un sakabes slodzi! Ja nepieciešams, brauciet ar tikai daļēji uzpildītu degvielas tvertni.
- Uzturēšanās mašīnas darba zonā ir aizliegta!
- Uzturēšanās mašīnas rotācijas un pagriezienu zonā ir aizliegta!
- Pie mašīnas daļām, kuras darbina ārējs spēks (piemēram, hidrauliskā sistēma), pastāv saspišanas un sagriešanās risks!
- Ar ārēju spēku darbināmas mašīnas daļas drīkst lietot tikai tad, ja tiek ievērots pietiekams drošības attālums no mašīnas!
- Pirms traktora atstāšanas nodrošiniet, lai to nevarētu nejauši iedarbināt un lai tas nevarētu nejauši izkustēties.
Šai nolūkā:
 - o nolaidiet mašīnu uz zemes;
 - o ieslēdziet stāvbremzi;
 - o apstādiniet traktora dzinēju;
 - o izņemiet aizdedzes atslēgu.

Mašīnas transportēšana

- Pārvietojoties pa koplietošanas ceļiem, ievērojiet attiecīgās valsts ceļu satiksmes noteikumus!
- Pirms transportēšanas pārbaudiet, vai:
 - o strāvas padeves kabeļi un padeves cauruļvadi ir pievienoti pareizi;
 - o apgaismes iekārta nav bojāta, darbojas un ir tīra;
 - o bremžu iekārtai un hidrauliskajai sistēmai nav ārēji manāmu bojājumu;
 - o stāvbremze ir pilnīgi izslēgta;
 - o bremžu sistēma darbojas.
- Nepārtraukti ievērojiet pietiekamu traktora stūrēšanas un bremzēšanas efektivitāti!
Pie traktora piemontētā vai piekabinātā mašīna un priekšpusē vai aizmugures atsvari ietekmē traktora gaitu, kā arī stūrēšanas un bremzēšanas spēju.
- Ja nepieciešams, izmantojiet priekšpusē atsvarus!
Lai nodrošinātu pietiekamu stūrēšanas spēju, traktora priekšējā ass vienmēr jānoslogo par vismaz 20% no traktora pašmasas.
- Priekšpusē vai aizmugures atsvarus piestipriniet paredzētajos piestiprināšanas punktos saskaņā ar norādījumiem!
- Ievērojiet piekabinātās/piemontētās mašīnas maksimālo lietderīgo slodzi un pieļaujamo traktora asu un sakabes slodzi!
- Traktoram jāspēj nodrošināt noslogotiem sakabē esošiem transportlīdzekļiem (traktoram ar piemontētu/piekabinātu mašīnu) paredzēto bremzēšanas palēninājumu!
- Pirms brauciena sākuma pārbaudiet bremžu darbību!
- Braucot ar piemontētu vai piekabinātu mašīnu ceļa līkumos, ņemiet vērā mašīnas nobīdi no pagrieziena ass un centrālās spēku!
- Transportēšanas braucienā laikā, ja mašīna ir piestiprināta pie traktora trīspunktu hidrauliskās sakabes vai apakšējiem vilcējstieņiem, pievērsiet uzmanību traktora apakšējo vilcējstieņu sānu fiksācijai.
- Pirms transportēšanas brauciena sākuma visas pagriežamās mašīnas daļas pārvietojiet transportēšanas stāvoklī!
- Pirms transportēšanas brauciena sākuma visas pagriežamās mašīnas daļas nostipriniet transportēšanas stāvoklī, lai tās nevarētu mainīt savu stāvokli un tādējādi radīt apdraudējumu. Šai nolūkā izmantojiet tam paredzētos transportēšanas stiprinājumus!
- Pirms transportēšanas brauciena sākuma bloķējiet trīspunktu hidrauliskās sakabes vadības sviru, lai piemontētā vai piekabinātā mašīna nevarētu nejauši pacelties vai nolaisties!
- Pirms transportēšanas brauciena sākuma pārbaudiet, vai mašīnai atbilstošā veidā ir piemontēts nepieciešamais transportēšanas aprīkojums, piemēram, apgaismes ierīces, brīdinājuma ierīces un aizsargierīces!
- Pirms transportēšanas brauciena sākuma vizuāli pārbaudiet, vai augšējā vilcējstieņa un apakšējo vilcējstieņu tapas ir nostiprinātas ar atvāžamiem spraudņiem pret nejaušu atvienošanos.

- Pielāgojiet kustības ātrumu braukšanas apstākļiem!
- Pirms braukšanas lejup pa nogāzi ieslēdziet zemāku pārnesumu!
- Pirms transportēšanas brauciena sākuma vienmēr izslēdziet atsevišķu riteņu bremzēšanas režīmu (bloķējiet pedāļus)!

2.16.2 Hidrauliskā sistēma

- Hidrauliskajā sistēmā ir augsts spiediens!
- Pievērsiet uzmanību, vai hidraulikas šļūteņu cauruļvadi ir pievienoti pareizi!
- Pievienojot hidraulikas šļūteņu cauruļvadus, raugieties, lai ne traktora, ne mašīnas hidrauliskajā sistēmā nebūtu spiediena!
- Aizliegts bloķēt tos traktora vadības elementus, kas tiešā veidā kalpo hidrauliski vai elektriski vadāmu konstrukcijas elementu kustību vadīšanai, piemēram, locīšanai, pagriešanai un pārvietošanai. Atlaižot attiecīgo vadības elementu, atbilstošajai kustībai jāapstājas automātiski. Tas neattiecas uz tādām ierīcēm, kuras:
 - o darbojas nepārtraukti vai
 - o tiek regulētas automātiski, vai
 - o kurām atbilstoši to funkcijai nepieciešams planēšanas vai spiediena režīms.
- Pirms hidrauliskās sistēmas apkalpošanas darbu sākuma:
 - o apstādiniet mašīnu;
 - o izlaidiet hidrauliskās sistēmas spiedienu;
 - o apstādiniet traktora dzinēju;
 - o ieslēdziet stāvbremzi;
 - o izņemiet aizdedzes atslēgu.
- Lieciet kompetentam speciālistam pārbaudīt hidraulikas šļūteņu cauruļvadu darba stāvokli vismaz vienu reizi gadā!
- Ja hidraulikas šļūteņu cauruļvadi ir bojāti vai novecojuši, tos nekavējoties nomainiet! Izmantojiet tikai oriģinālos **AMAZONE** hidrauliskos vadus!
- Hidraulikas šļūteņu cauruļvadu ekspluatācijas ilgums nedrīkst pārsniegt sešus gadus, ieskaitot iespējamo glabāšanas ilgumu, kas nedrīkst pārsniegt divus gadus. Arī glabājot atbilstošā veidā un nepārsniedzot pieļaujamo slodzi, šļūtenes un šļūteņu savienojumi ir pakļauti dabiskai novecošanai, kas ierobežo to glabāšanas un ekspluatācijas ilgumu. Atbilstoši pieredzei, it īpaši ņemot vērā iespējamo apdraudējumu, var noteikt atšķirīgu ekspluatācijas ilgumu. Termoplasta šļūtenēm un šļūteņu cauruļvadiem var būt noteikti citi aptuveni termiņi.
- Nemēģiniet hidraulikas šļūteņu cauruļvadu sūces noblīvēt ar plaukstu vai pirkstiem.
Ar augstu spiedienu izplūstošais šķidrums (hidraulikas eļļa) var caur ādu iekļūt ķermenī un izraisīt smagas traumas!
Rodoties traumām, ko ir izraisījusi hidraulikas eļļa, nekavējoties apmeklējiet ārstu. Pastāv saindēšanās risks.
- Lai novērstu smagas saindēšanās risku, sūču meklēšanai izmantojiet piemērotus palīgglīdzekļus.

2.16.3 Elektroiekārta

- Veicot elektroiekārtas apkalpošanas darbus, vienmēr atvienojiet akumulatoru (mīnuspolu)!
- Lietojiet tikai attiecīgajam strāvas stiprumam paredzētos drošinātājus. Lietojot lielākam strāvas stiprumam paredzētus drošinātājus, tiek sabojāta elektroiekārta — ugunsbīstamība!
- Pievērsiet uzmanību, vai akumulators ir pievienots pareizi — vispirms pievienojiet pluspolu, pēc tam mīnuspolu! Atvienojot akumulatoru, vispirms atvienojiet mīnuspolu, bet pēc tam pluspolu!
- Akumulatora pluspolu vienmēr nosedziet ar tam paredzēto pārsegu. Pluspolam savienojoties ar mašīnas korpusu, var notikt eksplozija!
- Eksplozijas risks! Nepieļaujiet dzirksteļu veidošanos un atklātu liesmu akumulatora tuvumā!
- Mašīna var būt aprīkota ar elektroniskiem komponentiem un elementiem, kuru darbību var ietekmēt citu ierīču elektromagnētiskais starojums. Neievērojot tālāk minētos drošības norādījumus, šāda iedarbība var izraisīt personu apdraudējumu.
 - Mašīnā uzstādot papildu elektroierīces un/vai elektroiekārtas sastāvdaļas, kas pieslēgtas mašīnas elektroiekārtai, lietotāja pienākums ir pārbaudīt, vai tās neizraisa transportlīdzekļa elektroniskās iekārtas vai citu sastāvdaļu darbības traucējumus.
 - Raugieties, lai papildus uzstādītie elektroiekārtas un elektroniskās iekārtas elementi atbilstu Direktīvai par elektromagnētisko saderību 2004/108/EK spēkā esošajā redakcijā un uz tiem būtu CE marķējums.

2.16.4 Piekabinātās mašīnas

- Ievērojiet traktora un mašīnas sakabes ierīču pieļaujamās savienošanas iespējas!
Sakabiniet tikai sakabināšanai atļautos transportlīdzekļus (traktoru un piekabinātu mašīnu).
- Ja mašīnai ir viena ass, ievērojiet maksimāli pieļaujamo traktora sakabes slodzi!
- Nepārtraukti ievērojiet pietiekamu traktora stūrēšanas un bremzēšanas efektivitāti!
Pie traktora piemontētas vai piekabinātas mašīnas ietekmē traktora gaitas īpašības, kā arī stūrēšanas un bremzēšanas efektivitāti, it īpaši, ja tās ir vienass mašīnas ar slodzi uz traktoru.
- Regulēt novietojuma augstumu noslogojamām sakabes ierīcēm ar dīseli drīkst tikai specializētā darbnīcā!

2.16.5 Bremžu sistēma

- Bremžu sistēmas regulēšanas un remonta darbus drīkst veikt tikai specializētā darbnīcā vai licencētā bremžu sistēmu servisā!
- Lieciet regulāri pārbaudīt visas bremžu sistēmas darbību!
- Ja bremžu sistēmas darbībā rodas jebkādi traucējumi, nekavējoties apstādiniet traktoru. Nekavējoties lieciet novērst darbības traucējumu.
- Pirms bremžu sistēmas apkalpošanas darbu sākuma novietojiet mašīnu stabili un nodrošiniet, lai mašīna nevarētu nejauši nolaieties vai izkustēties (izmantojot riteņu paliktņus).
- Veicot metināšanas, apdedzināšanas un urbšanas darbus bremžu sistēmas cauruļvadu tuvumā, ievērojiet īpašu piesardzību!
- Pēc jebkādu bremžu sistēmas regulēšanas un tehniskās uzturēšanas darbu pabeigšanas vienmēr pārbaudiet bremžu darbību!

Pneimatiskā bremžu sistēma

- Pirms mašīnas piekabināšanas notīriet iespējamus netīrumus no spiediena padeves un bremžu sistēmas cauruļvadu savienotājgalvu blīvgredzeniem!
- Sākt kustību ar piekabinātu mašīnu drīkst tikai tad, ja spiediens traktora manometrā ir sasniedzis 5,0 bārus!
- Katru dienu noļējiet pneimatiskās sistēmas balonā sakrājušos kondensātu!
- Pārvietojoties ar traktoru bez mašīnas, noslēdziet traktora savienotājgalvas!
- Mašīnas spiediena padeves un bremžu sistēmas savienotājgalvas ievietojiet tam paredzētajos turētājos!
- Papildināšanai vai maiņai izmantojiet tikai paredzētā tipa bremžu šķidrumu. Nomainot bremžu šķidrumu, ievērojiet atbilstošos noteikumus!
- Nedrīkst mainīt uzstādītos bremžu vārstu iestatījumus!
- Nomainiet pneimatiskās sistēmas balonu, ja:
 - o skavas flo nenotur nekustīgā stāvoklī;
 - o tas ir bojāts;
 - o tā datu plāksnīte ir sarūsējusi vai nozaudēta.

Hidrauliskā bremžu sistēma mašīnās, kas paredzētas lietošanai ārpus Vācijas

- Hidrauliskās bremžu sistēmas izmantošana Vācijā ir aizliegta!
- Papildināšanai vai maiņai izmantojiet tikai paredzētā tipa hidraulikas eļļu. Nomainot hidraulikas eļļu, ievērojiet atbilstošos noteikumus!

2.16.6 Riepas

- Riepu un riteņu remontdarbus drīkst veikt tikai speciālisti, izmantojot piemērotus montāžas instrumentus!
- Regulāri pārbaudiet pneimatisko spiedienu riepās!
- Ievērojiet paredzēto pneimatisko spiedienu! Ja spiediens riepā ir pārāk augsts, var notikt eksplozija!
- Pirms apriepojuma apkalpošanas darbu sākuma novietojiet mašīnu stabilā stāvoklī un nodrošiniet, lai mašīna nevarētu nejauši nolaisties vai izkustēties (izmantojiet stāvbremzi, riteņu paliktņus).
- Visas stiprinājuma skrūves un uzgriežņi jāpievelk saskaņā ar AMAZONEN-WERKE norādītajām vērtībām!

2.16.7 Tīrīšana, apkope un tehniskā uzturēšana

- Mašīnas tīrīšanas, apkopes un tehniskās uzturēšanas darbus veiciet tikai tad, ja:
 - o piedziņa ir izslēgta;
 - o traktora dzinējs ir apstādināts;
 - o aizdedzes atslēga ir izņemta;
 - o no vadības datora ir atvienots mašīnas spraudnis.
- Regulāri pārbaudiet, vai uzgriežņi un skrūves ir cieši pievilkti, un, ja nepieciešams, pievelciet!
- Pirms mašīnas tīrīšanas, apkopes un tehniskās uzturēšanas darbu sākuma nostipriniet pacelto mašīnu vai paceltās mašīnas daļas, lai tās nevarētu nejauši nolaisties!
- Nomainot ar griežņiem aprīkotas darba ierīces, lietojiet piemērotus darbarīkus un cimdus!
- Eļļas, smērvielas un filtrus utilizējiet atbilstoši noteikumiem!
- Pirms traktora un piemontētas mašīnas elektrometināšanas darbu sākuma atvienojiet traktora ģeneratora un akumulatora kabeli!
- Rezerves daļām jāatbilst vismaz uzņēmuma AMAZONEN-WERKE noteiktajām tehniskajām prasībām! To nodrošina oriģinālo **AMAZONE** rezerves daļu izmantošana!

3 Iekraušana un izkraušana

Iekraušana un izkraušana ar traktoru

BRĪDINĀJUMS

Izmantojot nepiemērotu traktoru un nepievienojot mašīnas bremžu sistēmu pie traktora un neuzpildot to, pastāv negadījuma risks!

- Pirms mašīnas iekraušanas transportlīdzeklī vai izkraušanas no tā piekabiniet mašīnu traktoram atbilstoši noteikumiem!
- Lai mašīnu iekrautu vai izkrautu, to drīkst piekabināt traktoram un transportēt tikai tādā gadījumā, ja traktors atbilst nepieciešamajiem jaudas parametriem!

Pneimatiskā bremžu sistēma.

- Sākt kustību ar piekabinātu mašīnu drīkst tikai tad, ja spiediens traktora manometrā ir sasniedzis 5,0 bārus!

Lai mašīnu iekrautu pārvadāšanas transportlīdzeklī vai izkrautu no tā, piekabiniet mašīnu piemērotam traktoram.

Iekraušana

Mašīnas iekraušanai nepieciešama regulētāja palīdzība.

Nostipriniet mašīnu atbilstoši noteikumiem.

Pēc tam atkabiniet traktoru no mašīnas.

Izkraušana

Noņemiet transportēšanas stiprinājumus.

Mašīnas izkraušanai nepieciešama regulētāja palīdzība.

Pēc mašīnas izkraušanas novietojiet to stāvēšanai un atkabiniet no traktora.

4.3

Drošības un nelaimes gadījumu novēršanas noteikumi

- 1 Papildu norādījumiem, kas minēti šajā ekspluatācijas instrukcijā, ņemiet vērā vispārīgos spēkā esošos drošības noteikumus un nelaimes gadījumu novēršanas noteikumus!
- 2 Piestiprinātās brīdinājuma plāksnītes un norādošās zīmes sniedz būtiskus norādījumus, nodrošinot neapdraudētu ekspluatāciju; to ņemšana vērā ir paredzēta jūsu drošībai!
- 3 Lietojot koplietošanas satiksmes ceļus, jāņem vērā attiecīgie noteikumi!
- 4 Pirms darba sākuma iepazīstieties ar visām ierīcēm un vadības elementiem, kā arī ar to darbību. Darba laikā to darīt jau ir par vēlu!
- 5 Lietotāja apģērbam jābūt cieši piegulošam. Izvairieties valkāt brīvu apģērbu.
- 6 Lai izvairītos no ugunsgrēka bīstamības, nodrošiniet mašīnas tīrību!
- 7 Sākot kustību un pirms lietošanas sākuma pārbaudiet neķerlauku! (Bērnī!) Ņemiet vērā, lai būtu pietiekama redzamība!
- 8 Nav atļauts braukt līdz uz darba agregāta nedz darba laikā, nedz transportēšanas laikā.
- 9 Agregātus piekabiniet atbilstoši noteikumiem, nostipriniet un nodrošiniet tikai pie norādītajām ierīcēm!
- 10 Uzkarinot un demontējot agregātus, balsta mehānismus novietojiet attiecīgajā stāvoklī!
- 11 Piekabinot agregātus pie traktora vai atkabinot no tā, jābūt īpaši piesardzīgiem!
- 12 Balsta pretsvarus atbilstoši noteikumiem vienmēr piestipriniet pie tiem paredzētajiem stiprinājuma punktiem!
- 13 Ņemiet vērā pieļaujamās slodzes uz asi, pilno masu un transportēšanas gabarītus!
- 14 Pārbaudiet un piemontējiet transportēšanas aprīkojumu, piemēram, apgaismojumu, brīdināšanas ierīci un iespējamus aizsargmehānismus!
- 15 Tālvadāmo ierīču izpildierīces (troses, ķēdes, svirstieņi utt.) jāiekļauj tā, lai visos transportēšanas un darba stāvokļos tās neizraisītu netīšas kustības.
- 16 Kustībai pa ceļu agregātus novietojiet norādītajā stāvoklī un nosprostojiet saskaņā ar ražotāja noteikumiem!
- 17 Nekad kustības laikā nepametiet vadītāja vietu!
- 18 Kustības ātrums vienmēr jāpielāgo apkārtējās vides apstākļiem! Braucot kalnā, no kalna un šķērsi nogāzē, izvairieties no pēkšņas pagriešanās!
- 19 Uzkarinātie vai piekabinātie agregāti un balsta atsvari ietekmē gaitas īpašības, vadāmību un bremsēšanu. Tāpēc pievērsiet uzmanību pietiekamai vadāmībai un bremsēšanai!
- 20 Pagriešanās laikā ņemiet vērā agregāta izvirzījumu un/vai inerces masu!
- 21 Agregātus sāciet izmantot tikai tad, kad ir piestiprināti visi aizsargmehānismi, un tie atrodas aizsardzības stāvoklī!
- 22 Drošības mehānismus uzturiet labā stāvoklī. Nomainiet trūkstošās vai bojātās daļas.
- 23 Aizliegts uzturēties darba zonā!
- 24 Nedrīkst atrasties agregāta rotācijas un nolieces zonā!
- 25 Hidrauliski paceļamos rāmjus drīkst darbināt tikai tad, kad neviens neatrodas nolieces zonā!

Drošība

- 26 Pie daļām, kuras darbina ārējs spēks (piemēram, hidrauliski), atrodas saspiešanas un nogriešanas vietas!
- 27 Pirms pametat traktoru, agregātu nolieciet uz zemes, ieslēdziet stāvbremzi, izslēdziet dzinēju un izvelciet aizdedzes atslēgu!

4.4 Piekabinātie agregāti

- 1 Piekabinot agregātus pie traktora vai atkabinot no tā, jābūt īpaši piesardzīgiem!
- 2 Attiecīgus agregātus kabināt tikai pie atbilstošiem mehānismiem (piemēram, trīspunktu piekare) un nodrošināt tos tā (transportēšana, lietošana), lai agregāta nejauša pacelšana vai nolaišana būtu izslēgta.
- 3 Trīspunktu uzkares ierīces gadījumā obligāti jāpielāgo viens otram traktora un agregāta savienojumu parametri (piemēram, jūgvārpstas apgriezību skaits, hidrauliskā sistēma)!
- 4 Iedarbinot ārējo vadību trīspunktu uzkares ierīcei, nekāpt starp traktoru un agregātu (traumu risks)!

4.5 Jūgvārpstas režīms

- 1 Drīkst izmantot tikai ražotāja norādītās kardānvārpstas!
- 2 Kardānvārpstas aizsargcaurulei un aizsargčaulai, kā arī jūgvārpstas aizsargam (arī agregāta pusē) jābūt piestiprinātam un jāatrodas pienācīgā stāvoklī!
- 3 Kardānvārpstām uzmanība jāpievērš norādītajiem cauruļu pārsegumiem, kas nepieciešami transportēšanas un darba stāvoklī!
- 4 Kardānvārpstu montāžu un demontāžu veiciet tikai tad, kad ir izslēgta jūgvārpsta, izslēgts dzinējs un izvilкта aizdedzes atslēga!
- 5 Ja izmanto kardānvārpstas ar drošības sajūgu vai brīvgaitas sajūgu, kurus nenosedz ar aizsargmehānismu traktora pusē, drošības sajūgi vai brīvgaitas sajūgi jāpiestiprina agregāta pusē!
- 6 Vienmēr ievērojiet kardānvārpstas pareizo montāžu un stiprinājumu!
- 7 Kardānvārpstas aizsargu nostipriniet, iekabinot ķēdes, lai tas nerotētu līdzi!
- 8 Pirms jūgvārpstas ieslēgšanas pārliecinieties, ka izvēlētais jūgvārpstas apgriezīnu skaits sakrīt ar pieļaujamo agregāta apgriezīnu skaitu!
- 9 Pirms jūgvārpstas ieslēgšanas uzmaniet, lai neviens neatrastos agregāta bīstamajā zonā!
- 10 Nekad neieslēdziet jūgvārpstu, kad ir izslēgts dzinējs!
- 11 Jūgvārpstas darbības laikā neviens nedrīkst atrasties rotējošās jūgvārpstas vai kardānvārpstas zonā.
- 12 Vienmēr izslēdziet jūgvārpstu, kad parādās pārāk lielas nolieces un kad tā nav nepieciešama!
- 13 Uzmanību! Pēc jūgvārpstas izslēgšanas pastāv risks, ko rada inerces masa! Šajā laikā netuvojieties agregātam. Pie mašīnas var darboties tikai tad, kad tā ir pilnīgi apstājusies, un stāvbremze ir nodrošinājusi inerces masu.
- 14 Ar jūgvārpstu darbināmu agregātu vai kardānvārpstas tīrīšanu, eļļošanu vai regulēšanu drīkst veikt tikai tad, kad ir izslēgta jūgvārpsta, izslēgts dzinējs un izvilкта aizdedzes atslēga! Inerces masai ieslēdziet stāvbremzi.
- 15 Atvienoto kardānvārpstu novietojiet tai paredzētajā stiprinājumā!
- 16 Pēc kardānvārpstas demontāžas uz jūgvārpstas gala uzmauciet aizsargčaulu!
- 17 Bojājumu gadījumā tos nekavējoties likvidējiet pirms darba ar agregātu!

Norādījums

Attiecībā uz kardānvārpstu jāņem vērā kardānvārpstas ražotāja norādījumi. (Atsevišķa ekspluatācijas instrukcija!)

4.6 Hidrauliskā sistēma

- 1 Hidrauliskajā sistēmā ir spiediens!
- 2 Pievienojot hidrauliskos cilindrus un hidromotorus, jāņem vērā norādītā hidrauliskās sistēmas šļūtenju savienošana!
- 3 Pievienojot hidrauliskās sistēmas šļūtenes pie traktora hidrauliskās sistēmas, jāņem vērā, lai šajā sistēmā nebūtu spiediena gan traktora, gan agregāta pusē!
- 4 Hidraulisko funkcionālo savienojumu starp traktoru un mašīnu savienotājuzmavām un savienotājuzmavu spraudņiem jābūt marķētiem, lai nenotiktu nepareiza lietošana! Sajaucot savienojumus, notiek pretēja darbība (piemēram, pacelšana/nolaišana) – pastāv negadījuma risks!
- 5 Meklējot sūces, izmantojiet piemērotus palīg līdzekļus savainošanās riska dēļ!
- 6 Šķidrums (hidrauliskā eļļa), kas izplūst zem augsta spiediena, var izspiesties cauri ādai un izraisīt smagus savainojumus! Savainojumu gadījumā nekavējoties vērsieties pie ārsta! Inficēšanās risks!
- 7 Pirms veicat jebkādus darbus hidrauliskajā sistēmā, atbrīvojiet sistēmu no spiediena un izslēdziet dzinēju!
- 8 Regulāri pārbaudiet hidrauliskās sistēmas savienotājšļūtenes, bojājuma un novecojuma gadījumā nomainiet! Nomaināmajām savienotājšļūtenēm jāatbilst agregāta ražotāja tehniskajām prasībām!

4.7 Riepas

- 1 Veicot jebkādus darbus pie riepiem jāņem vērā, lai agregāts būtu droši novietots uz zemes un nodrošināts pret rīpošanu (riteņa paliktņi).
- 2 Lai montētu riteņus un riepas, jābūt pietiekamām zināšanām un noteikumiem atbilstoši montāžas instrumentiem!
- 3 Riepu un riteņu remontdarbus drīkst veikt tikai speciālisti, izmantojot šim nolūkam piemērotus montāžas instrumentus!
- 4 Regulāri pārbaudiet gaisa spiedienu! Ņemiet vērā norādīto gaisa spiedienu!
- 5 Regulāri pārbaudiet riteņa stiprinājuma uzgriežņus! Šādas pārbaudes kavējums var izraisīt riteņa pazaudēšanu un mašīnas apgāšanos.

4.8 Apkope

- 1 Tehniskās uzturēšanas, apkopes un tīrīšanas darbus, kā arī darbības traucējumu likvidēšanu drīkst veikt tikai tad, kad ir izslēgta piedziņa un apstādināts dzinējs! - Izvelciet aizdedzes atslēgu!
- 2 Regulāri pārbaudiet uzgriežņu un skrūvju nostiprinājumu un, ja nepieciešams, pievelciet!
- 3 Veicot apkopes darbus paceltam griezējaparātam, vienmēr nostipriniet to ar piemērotiem atbalsta elementiem.
- 4 Nomainot darbarīkus ar griezējmalām, lietojiet piemērotus instrumentus un cimdus!
- 5 Pienācīgi utilizējiet eļļas, smērvielas un filtrus!
- 6 Pirms veicat darbus elektroiekārtā, vienmēr atvienojiet strāvas pievadi!
- 7 Ja aizsargmehānismi ir pakļauti nodilumam, tie regulāri jāpārbauda un savlaicīgi jānomaina!
- 8 Izpildot elektrometināšanas darbus transportlīdzeklim un uzkabītajiem agregātiem, ar akumulatora galveno slēdži atvienojiet elektroapgādi vai atvienojiet vadu no ģenerators un akumulatora!
- 9 Rezerves daļām jāatbilst vismaz agregāta ražotāja noteiktajām tehniskajām prasībām! To garantē oriģinālās KRONE rezerves daļes!
- 10 Gāzes glabāšanas gadījumā uzpildīšanai izmantojiet tikai slāpekli - Pastāv sprādziena briesmas!

17

Drošība**4.9 Patvajīga konstrukcijas pārveidošana un rezerves daļu izgatavošana**

Mašīnas konstrukcijas pārveidošana vai izmaiņošana ir pieļaujama tikai pēc vienošanās ar ražotāju. Oriģinālās rezerves daļas un ražotāja atļautie piederumi ir paredzēti drošībai. Citu daļu izmantošana var anulēt atbildību par sekām, kas radušās šādas izmantošanas dēļ.

4.10 Nepieļaujami ekspluatācijas režīmi

Piegādātās mašīnas ekspluatācijas drošība ir garantēta tikai noteikumiem atbilstošas izmantošanas gadījumā atbilstoši ekspluatācijas instrukcijas nodaļai "Noteikumiem atbilstoša lietošana". Nekādā ziņā nedrīkst pārsniegt robežvērtības, kas minētas tehniskajās pasēs.

4.11 Darbs augstsprieguma līniju zonā

- 1 Jābūt īpaši piesardzīgiem, strādājot zem augstsprieguma līnijām vai to zonā.
- 2 Jāņem vērā, ka mašīnas darba vai transportēšanas laikā tās kopējais augstums sasniedz 4 m.
- 3 Ja jābrauc zem gaisvadu līnijām, operatoram jānoskaidro šo līniju nominālais spriegums un minimālais augstums, uzzinot to no gaisvadu līniju īpašnieka.
- 4 Drošās distances, kas minētas tabulā, nekādā gadījumā nedrīkst būt mazākas.

Nominālais spriegums KV	Drošā distance no gaisvadu līnijām m
Līdz 1	1
Pārsniedzot 1 līdz 110	2
Pārsniedzot 101 līdz 220	3
Pārsniedzot 220 līdz 380	4

18

4.12 Ievads

Disku pļaujmašīna ir aprīkota ar visiem drošības mehānismiem (aizsargmehānismiem). Ne visas šīs mašīnas bīstamās vietas no mašīnas darbības saglabāšanas skatījuma ir iespējams pilnīgi nodrošināt. Uz mašīnas jūs atradīsiet atbilstošas bīstamības norādes, kas norāda uz atlikušajiem riskiem. Bīstamības norādes esam izveidojuši tā saucamo brīdinājuma simbolu veidā. Par šo norādošo zīmju izvietojumu un nozīmi/papildinājumu jūs atradīsiet būtiskus norādījumus turpmāk!

Bīstami! - Mašīnas bīstamā zona

Sekas: nāves briesmas vai smagi savainojumi.

- Uzreiz nomainiet bojātas vai nesalasāmas uzlīmes.
- Pēc remontdarbiem atbilstošu drošības uzlīmi piestipriniet pie visām nomainītajām, izmainītajām vai salabotajām detaļām.
- Vietas, kurās piestiprināta drošības uzlīme, nekad netīriet ar spiediena ūdens strūklu tīrīšanas aparātu.
- Iepazīstieties ar brīdinājuma simbolu saturu. Blakus esošais teksts un izvēlēta piestiprinājuma vieta uz mašīnas sniedz norādi uz īpašām bīstamām vietām uz mašīnas.

19

6 Lietošanas sākums

6.1 Uzkarināšana uz traktora

Bīstami! - Nejauša mašīnas atkabināšanās braucot pa ielu vai darba laikā.

Sekas: nāves briesmas, savainojumi cilvēkiem vai smagi bojājumi mašīnai.

- Piekabinot agregātus pie traktora vai atkabinot no tā, jābūt īpaši piesardzīgiem! Obligāti jāievēro nelaiemes gadījumu novēršanas noteikumi.
- Apakšējie vilcējstieņi jānofiksē ar ierobežošanas ķēdēm vai stieņiem, lai mašīna transportēšanas vai darba laikā neizvirzītos uz sāniem. Gadījumā ja apakšējie vilcējstieņi (1) aprīkoti ar satvērējāķi, būtu jāievēro sekojoši punkti:

Apgrīšanās stāvoklī uz apakšējo vilcējstieņu bultskrūvēm (3) iedarbojas lieli spēki, kuri uz kreisā āķa darbojas virzienā uz augšu.

Tādēļ satvērējāķiem jābūt nevainojamā stāvoklī.

Bez tam pēc piekabināšanas šim nolūkam paredzētajās bloķēšanas atverēs (4) satvērējāķi jānobloķē pret nejaušu atvēršanos.

Brīdinājums! - Traktora vadāmības pasliktināšanās

Sekas: bojājumi traktoram vai mašīnai.

Agregātu uzstādīšana priekšējā un aizmugurējā piekarē nedrīkst būt par cēloni traktora pieļaujamā kopsvara, pieļaujamo asu slodžu un riepu nestspējas pārsniegšanai. Traktora priekšējai asij arī ar uzstādītu aizmugurējās uzkares agregātu jābūt vienmēr noslogotai par vismaz 20 % no traktora pašmasas.

Pirms brauciena pārļiecinieties, ka pie priekšnosacījumi tiek izpildīti.

28

6.2 Hidrauliskā sistēma

6.2.1 Īpašie drošības norādījumi

Brīdinājums! - Hidrauliskās sistēmas savienotājšļūtenes pievienošana

Sekas: smagi savainojumi, ko rada hidrauliskās eļļas iekļūšana zem ādas.

- Pievienojot hidrauliskās sistēmas šļūtenes pie traktora hidrauliskās sistēmas, sistēmai abās pusēs jābūt bez spiediena!
- Meklējot sūces, izmantojiet piemērotus palīg līdzekļus un valkājiet aizsargbrilles savainošanās riska dēļ.
- Savainojumu gadījumā nekavējoties vērsieties pie ārsta! Inficēšanās risks!
- Pirms šļūteņu atvienošanas un pirms darbu veikšanas hidrauliskajā sistēmā, nolaidiet spiedienu!
- Regulāri pārbaudiet hidrauliskās sistēmas savienotājšļūtenes, bojājuma un novecojuma gadījumā nomainiet! Nomaināmajām savienotājšļūtenēm jāatbilst agregāta ražotāja tehniskajām prasībām.

6.2.2 Hidrauliskās sistēmas savienotājšļūteņu pievienošana

Brīdinājums! - Hidraulisko šļūteņu sajaukšana pieslēdzot tās pie traktora hidrauliskās sistēmas noved pie funkciju sajaukšanas.

Sekas: savainojumi cilvēkiem, smagi bojājumi mašīnai

- Identificējiet hidrauliskos savienojumus.
- Vienmēr pārbaudiet pareizu savienojumu starp mašīnu un traktoru.
- Izveidojot hidraulisko savienojumu, hidraulikas vadības ierīcei jābūt peldošajā režīmā vai pozīcijā "Nolaist".

29

6.3 Kardānvārpsta

6.3.1 Īpašie drošības norādījumi

Bīstami! - Rotējoša kardānvārpsta

Sekas: nāves briesmas vai smagi savainojumi.

- Kardānvārpstu montāžu un demontāžu veiciet tikai tad, kad ir izslēgts dzinējs un izvilкта aizdedzes atslēga.
- Nodrošiniet traktoru pret ripošanu.
- Nodrošiniet, lai kardānvārpsta būtu pareizi pievienota (kardānvārpstas aizvaram jābūt nofiksētam).
- Nodrošiniet, lai aizsargmehānismi būtu pareizi nostiprināti.
- Nekad neizmantojiet kardānvārpstu, kurai nav piestiprināti aizsargmehānismi.
- Bojāti aizsargmehānismi nekavējoties jānomaina.
- Nostipriniet kardānvārpstas drošības ķēdi, lai aizsargcaurule nerotētu vienlaicīgi ar kardānvārpstu.

Bīstami! - Nepareizs jūgvārpstas apgriezienu skaits

Sekas: nāves briesmas, savainojumi cilvēkiem vai bojājumi mašīnai.

- Šī mašīna drīkst darboties ar maksimālu kardānvārpstas apgriezienu skaitu 540 apgr./min.
- Pirms jūgvārpstas ieslēgšanas pārliecinieties, ka esat izvēlējušies areizo jūgvārpstas apgriezienu skaitu.

Uzmanību! - Kardānvārpstas nolieces zona

Sekas: bojājumi traktoram vai mašīnai

- Pārbaudiet kardānvārpstas nolieces zonu un brīvo telpu!

30

26

7 Kustība un transportēšana

Bīstami! - Transportēšana / kustība pa ceļu

Sekas: nāves briesmas, savainojumi cilvēkiem vai smagi bojājumi mašīnai.

- Braucot pa sabiedriskās lietošanas ceļiem, jāievēro spēkā esoši noteikumi (apgaismojums, marķējums, asu slodzes utt.)!
- Transportēšanas laikā vai braucot pa koplietošanas ceļiem, griezējaparātam jābūt izceltam.

Bīstami! - Transportēšana / kustība pa ceļu

Sekas: nāves briesmas, savainojumi cilvēkiem vai smagi bojājumi mašīnai.

- Transportēšanas stāvoklī vienmēr aizveriet hidrauliskos noslēdzošos krānus.

7.1 No darba stāvokļa transportēšanas stāvoklī

Bīstami! - Griezējaparāta pacelšana augšā transportēšanas stāvoklī

Sekas: nāves briesmas vai smagi savainojumi.

- Pirms atliekšanas uz augšu transportēšanas stāvoklī izslēdziet jūgvārpstu.
- Griezējaparāta pacelšanu drīkst veikt tikai kad tas ir pilnīgi apstājies.
- Pietuvošanās mašīnai tikai pēc mašīnas darbarīku pilnas apstāšanās!
- Pēc piedziņas atslēgšanas pļāvēja diski var turpināt kustēties.
- Griezējaparāta transportēšanas stāvoklī obligāti ievērojiet lielāku transportlīdzekļa augstumu.
- Aizliegts braukt līdzī uz griezējaparāta.

8.2 Pirms pļaušanas darbiem

BĪSTAMI! Mašīnas ekspluatācija darba režīmā.

Sekas: nāves briesmas, personu traumas vai mašīnas bojājumi.

- Pirms lietošanas sākuma un mašīnas ekspluatācijas darba režīmā laikā vadsliecēm jābūt novietotām uz zemes.
- Ekspluatācijas laikā jāievēro pietiekams drošības attālums no pļaujmašīnas griezējaparātiem.
- Arī mašīnas noteikumiem atbilstošas ekspluatācijas laikā pastāv aizsviestu svešķermeņu risks. Tādēļ izraidiet cilvēkus no mašīnas bīstamās zonas.
- Īpaša piesardzība jāievēro, strādājot ielu un ēku tuvumā.

Bīstami! - Negaidītas griezējaparāta kustības. Akmeņu izsviešana darba laikā

Sekas: nāves briesmas, savainojumi cilvēkiem vai bojājumi mašīnai.

- Darbus ar disku pļaujmašīnu veiciet tikai tad, kad ir izslēgta jūgvārpsta, izslēgts dzinējs un izvilka aizdedzes atslēga! Nodrošiniet traktoru pret nejaušu ieslēgšanu un ripošanu!
- Atbalstīt izcelto pļaujmašīnas siju! Nekad nekāpt zem gaisā esošiem smagumiem!
- Pirms katras lietošanas aizsargierīces jāpārbauda uz bojājumiem. Bojātas aizsargierīces nekavējoties nomainīt.
- Droša ekspluatācija ir garantēta tikai noteikumiem atbilstošas nažu montāžas gadījumā!
- Pirms katra lietošanas sākuma pārbaudiet pļaujmašīnas griezējaparātu uz bojātiem, trūkstošiem vai nodilišiem nažiem, sprotskrūvēm, sloksņu atsperēm, nažu diskem vai nažu trumuliem, un vaiadzības gadījumā nomainīt tos!
- Trūkstošus un bojātus nažus mainiet tikai pilniem komplektriem, lai nerastos cisbalanss!
- Nekad neuzstādi nevienu nodilušu nažu uz vienu trumuli / disku!
- Veicot nažu maiņu, ikreiz pārbaudiet arī stiprinājuma daļas un, ja nepieciešams, nomainiet!
- Novietot aizsargierīces aizsargpozīcijā.

Norādījums! - Pļaušanas laikā

Sekas: nevainojama mašīnas lietošana

- Darba laikā vadības ierīcī(-es) atstājiet pozīcijā "Nolaišana" vai "Pelcošais režīms".

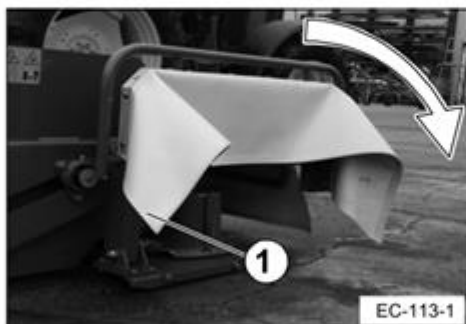
8.2.1 Aizsargmehānismu nolaišana lejā

BĪSTAMI! – Akmegu izsviešana darba laikā

Sekas: nāves briesmas vai smagi savainojumi.

- Aizsarglakati regulāri jāpārbauda. Nodiluši vai bojāti aizsarglakati jānomaina!
- Aizsargierīces griezējaparātā, piemēram, lakati un apvalki, aizsargā no izlidojošiem akmeņiem un tml., kā arī no piekļuves bīstamām vietām. Pirms ekspluatācijas sākuma novietojiet aizsargierīces darba stāvoklī.
- Pirms darba nolaidiet sānu apšuvumu(s) un nostipriniet ar grozāmiem aizvāriem

Att. 14

Pirms lietošanas transportēšanas stāvoklī pacelto mašīnas sānu apvalku (1) nolaidiet lejā.

38

Vadība

8.5 Mašīnas demontāža

Bīstami! - Mašīnas negaidīta kustība

Sekas: nāves briesmas, smagi savainojumi

- Nevienam nedrīkst atrasties bīstamajā zonā.
- Novietojiet mašīnu uz cietas un līdzenas pamatnes.
- Atkabiniet mašīnu tikai tad, kad ir izslēgts dzinējs un izvilka aizdedzes atslēga.
- Nodrošiniet traktoru pret ripošanu.
- Piekabinot agregātus pie traktora vai atkabinot no tā, jābūt īpaši piesardzīgiem! Obligāti jāievēro nelaimes gadījumu novēršanas noteikumi.
- Pievienojot hidrauliskās sistēmas šļūteni pie traktora hidrauliskās sistēmas un atvienojot no tās, sistēmai traktora un mašīnas pusē jābūt bez spiediena! Atbilstošos vadības vārstus novietojiet peldošajā režīmā.
- Mašīnas demontāžas laikā nekāpt starp traktoru un mašīnu!

Bīstami! - Atslodzes atsperu regulējums

Sekas: nāves briesmas vai smagi savainojumi

- Atslodzes atsperu regulēšanu drīkst veikt tikai mašīnas transportēšanas stāvoklī. Darba stāvoklī atslodzes atsperēm ir liels stiepes spriegums.
- Atslodzes atsperu noņemšanas darba stāvoklī var izraisīt smagus savainojumus.
- Atslodzes atsperu apakšējiem ieskrūvējamiem elementiem jābūt pilnīgi ieskrūvētiem.

42

10 Apkope

10.1 Īpašie drošības norādījumi

Bīstami! - Mašīnai, veicot remonta, apkopes un tīrīšanas darbus vai tehniskas darbības, piedziņas elementi var sākt kustēties (Uzmanību! Nažu diski griežas pēc inerces).

Sekas: nāves briesmas vai smagi savainojumi

- Izslēdziet un atkabiniet jūgvārpstu.
- Izslēdziet traktora dzinēju un izvelciet aizdedzes atslēgu.
- Traktorū nodrošiniet pret nejaušu iedarbināšanu un ripošanu.
- Veicot darbus uz disku pļaujmašīnu transportēšanas stāvoklī, aizveriet braukšanas bloķētāju (hidrauliskais vārsts) uz hidrauliskās šļūtenes.

Bīstami! - Nažu asmeņu un sprotskrūvju neregulāras pārbaudīšanas gadījumā

Sekas: nāves briesmas, savainojumi cilvēkiem vai bojājumi mašīnai.

- Pirms katras ekspluatācijas uzsākšanas pārbaudiet pļaujmašīnas griezējaparātu uz bojātiem, trūkstošiem vai nodillīšiem nažiem, sprotskrūvēm, sloksņu atsperēm, nažu diskiem vai nažu trumuļiem, un vajadzības gadījumā nomainīt tos!
- Trūkstošus un bojātus nažus mainīt tikai veselīgiem komplektiem, lai nerastos disbalanss!
- Nekad neuzstādiet nevienmērīgi nodilušus nažus uz vienu trumuli / disku!
- Veicot nažu maiņu, ikreiz pārbaudiet arī stiprinājuma daļas un, ja nepieciešams, nomainiet!

Lauka sagatavošana

43. Lauks, kur strādās mašīnu un traktoru agregāti, laikus jā sagatavo:

1) jānovāc akmeņi, salmi un citi šķēršļi, jāaizber bedres; salmi jāsadēdzina (ja tas nepieciešams) vairākas dienas pirms darbu sākuma;

2) jāuzstāda signālmaikstes pie lieliem akmeņiem, dūksnājiem un citiem šķēršļiem;

3) jāuzar kontrolvagas;

4) jānodala pagriezienu joslas;

5) ja nepieciešams, jāapzīmē atpūtas vietas (mašīnu grupveida darbs u. c. apstākļi).

44. ... (attiecas uz kokvilnas laukiem).

45. Strādāt ar mašīnām nesagatavotā laukā aizliegts.

Mehanizētā darba izpilde

Vispārīgās prasības

46. Organizējot mašīnu un traktoru agregātu darbu, jāveic pasākumi, kas garantē apkalpojošā personāla drošību. Traktoru kabīnēs, kā arī darbu izpildes vietās aizliegts atrasties personām, kas nav saistītas ar tehnoloģiskā procesa izpildi.

47. Aizliegts pārvadāt cilvēkus uz uzkarināmām vai piekabināmām mašīnām pat tad, ja uz tām ir sēdekļi. Ja mašīnu un traktoru agregāta apkalpošanai norīkoti vairāki cilvēki, uz darba vietu turp un atpakaļ tie jāaizved ar speciāli norīkotu transporta līdzekli. Uz traktora pārvadājamo cilvēku skaits atkarīgs no vietu skaita kabīnē.

48. Ja vienlaikus strādā vairākas mašīnas, viens no strādājošiem jānorīko par vecāko.

49. Lauksaimnieciskais darbs, kā arī mašīnu un agregātu pārbraukšana izpildāma saskaņā ar iepriekš izstrādātu tehnoloģiju un maršruti, ko apstiprinājis saimniecības, uzņēmuma vadītājs vai attiecīgais galvenais speciālists.

50. Lauka gabalos un pa ceļiem, virs kuriem stiepjas elektrības vadi, strādāt un braukt ar mašīnām atļauts tikai tad, ja attālums no mašīnas vai kravas augstākā punkta līdz vadiem nav mazāks par šādiem lielumiem:

Elektropārvades līnijas spriegums, kV	Līdz 1	1—20	35—110	154	220	330—500
Horizontālais attālums, m	1,5	2	4	5	6	9
Vertikālais attālums, m	1	2	3	4	4	5—6

51. Atklājoties jebkuram bojājumam, mašīnu un traktora agregāta, pašgājējas šasijas vai stacionārās mašīnas darbs nekavējoties jāpārtrauc.

Strādāt ar bojātām mašīnām aizliegts.

53. Ar vispārīgas nozīmes traktoriem un kombainiem drīkst strādāt slīpumos, ne stāvākos par 8—9°.

54. Darbam kalnainos iecirkņos un stāvās nogāzēs saimniecības administrācijas pienākums ir izstrādāt drošus darba izpildes paņēmienus. Traktoristi mašīnisti jāiepazīstina ar darba izpildīšanas īpatnībām šāda apvidus apstākļos.

55. Riteņtraktoriem un pašgājējām šasijām, kas strādā kalnu rajonos, jābūt apgādātām (pēc dzenošo riteņu skaita) ar koka ķīļiem vai bremzes kurpēm, lai novērstu mašīnas ripošanu vai slidēšanu atpakaļ, kad tā apstājas.

56. Ar vispārīgas nozīmes traktoriem un pašgājējām šasijām naktī strādāt kalnainos apvidos ar stāvām nogāzēm aizliegts.

Augšnes apstrāde

57. Mašīnu apkalpojošā mehanizatora darba vietai jāatbilst rūpnīcas instrukcijai; tajā jābūt sēdeklim ar drošības jostu, kājdēlim vai kāju atbalstam.

58. Piekabināmās (uzkarināmās) mašīnas vadības svīrām jābūt ar fiksatoriem, kas labi darbojas. Piekabināmajam arklam jābūt vadāmam no traktora kabīnes.

59. Frēžu un rotējošo kultivatoru darbīgajām daļām jābūt nosegtām ar apvalkiem.

60. Apkalpojošam personālam jābūt apgādātam ar nepieciešamajiem līdzekļiem darbīgo daļu tīrīšanai. Aizliegts tīrīt darbīgās daļas, agregātam kustoties.

61. Darbīgās daļas mainīt un regulēt drīkst tikai tad, kad veikti pasākumi, lai darbīgās daļas nevarētu patvaļīgi noslidēt vai nokrist.

62. Mehanizēti iekraujot mēslošanas līdzekļus transporta vai ārdīšanas mašīnās, jāievēro drošības pasākumi, kas izklāstīti nodaļās «Transportdarbs» un «Iekraušana un izkraušana». Visiem strādājošiem jābūt apgādātiem ar individuālās aizsardzības līdzekļiem.

63. Minerālmēsliem, kurus paredzēts iestrādāt augsnē, jābūt sagatavotiem; tajos nedrīkst būt lielu gabalu, kā arī dažādu priekšmetu.

64. Mēsļu ārdītāja kardānvārpstai jābūt ar aizsargapvalku, bet priekšējam bortam — ar aizsargsietu.

65. Izsvaidīt mēslošanas līdzekļus ar rokām no braucoša transporta līdzekļa aizliegts.

66. Manometriem uz minerālmēsļu transporta līdzekļiem (cisternām) kalķa izpūšanai jābūt iepriekš pārbautiem, vai tie pareizi rāda spiedienu.

67. Amonjakūdens vedējiem jābūt ar iezemēšanas ierīci.

68. Pie amonjakūdens glabāšanas un iepildīšanas cisternām un mašīnām jābūt tīram ūdenim un pirmās medicīniskās palīdzības aptieciņām, rezerves gāzmasku filtriem visiem strādājošiem, kā arī zibensnovedējiem.

69. Amonjakūdens glabāšanas tilpnēm jābūt gaišā krāsā.

70. Personām, kas sistemātiski strādā ar amonjakūdeni, jābūt pastāvīgā ārsta uzraudzībā.

71. Lai nodrošinātu ar amonjakūdeni strādājošiem normālus un drošus sanitārijas un higiēnas prasībām atbilstošus darba apstākļus, saimniecību vadītāju pienākums

1) regulāri pārliedzināties par tilpņu slēgarmatūras un savienojumu hermētiskumu un tehnisko stāvokli;

2) nepieļaut strādāt bez individuālās aizsardzības līdzekļiem;

3) nepieļaut strādāt un atrasties mašīnām un agregātiem tuvāk par 10 m no vietas, kur strādā ar atklātu liesmu;

4) gādāt, lai amonjakūdens pārliedzināšanu no vienas tilpnes otrā izdarītu ar «gāzu apmaiņas» metodi, pēc kuras amonjaka tvaiki no piepildāmās tilpnes nenokļūst atmosfērā, bet gan iztukšojamā tilpnē, tā samazinot apkārtējās atmosfēras piesārņošanu ar amonjaku;

5) iekārtot īpašas vietas specapģērba tīrīšanai, vēdināšanai un glabāšanai.

72. Tukšās amonjakūdens cisternas un tvertnes jāapskata vismaz diviem speciālistiem, kas zina drošības noteikumus darbā ar amonjakūdeni. Personām, kas izpilda šo darbu, jābūt apgādātām ar šļūtenes gāzmasku, gumijas cimdiem un drošības virvi.

Sēšana un stādīšana

73. Atļauts ekspluatēt sējmašīnas un stādāmās mašīnas, kurām ir

1) nebojāts sēdeklis, platforma vai kājdēlis un rokturi (kājdēja platumam jābūt ne mazākam par 350 mm, bet tā atturmalai vismaz 100 mm augstai; rokturiem jābūt gludiem un galos droši nosprostotiem);

2) vienu metru augstas margas sējēja mugurpusē, ja sējmašīnai uzkarina ecēšas, ruļļus utt;

3) drošības nožogojumi zobratu un ķēžu pārvadiem;

4) palīgierīces darbīgo daļu tīrīšanai (lāpstiņas lemesīšu tīrīšanai, āķi sējaparāta un sēklvadu aizsprostojumu likvidēšanai, lāpstiņas sēklu un minerālmēsļu izlīdzināšanai kastēs u. c.) un vieta to glabāšanai;

5) divpusēja signalizācija;

6) marķieru droša fiksācija transporta stāvoklī;

7) sēklvadu un sējaparātu kārbu izturīgi savienojumi.

74. Sēklu kastu un minerālmēsļu tvertņu vākiem jābūt blīvi aizveramiem, tie nedrīkst atvērties no triecieniem, agregātam pārvietojoties.

75. Sēkla un minerālmēsli sējmašīnās jāiepilda mehānizēti. Iebērt ar rokām drīkst vienīgi tad, ja agregāts apstādināts.

76. Nedrīkst pieļaut, ka viens strādnieks vienlaikus apkalpotu divas vai vairāk sējmašīnu.

Ražas novākšana

89. Ekspluatējamām pašgājējām un piekabināmām (uzkarināmām) ražas novākšanas mašīnām atkarībā no to uzdevuma un konstrukcijas jābūt

1) nebojātam sēdeklim, kāpnēm, neslidenam laukumam ar margām (piekabināmo mašīnu sēdekļiem jābūt ar drošības jostu);

2) nebojātai signalizācijai (uz piekabināmām mašīnām — divpusējai);

3) nebojātai stūres iekārtai un bremzēm;

4) nebojātam dzirksteļu slāpētājam;

5) nebojātai piekabes un uzkares ierīcei;

6) nebojātam dzinējam;

7) darbīgo daļu (griezējaparāta, trumuļa, gliemežtransportiera, sietu, transportieru, elevatoru) tīrītājiem, koka lāpstām sablīvējušās masas padošanai, tvertņu iztukšošanai gliemežtransportierī utt.;

8) ugunsdzēsamiem aparātiem un citiem ugunsdzēšanas līdzekļiem;

9) medicīniskai aptieciņai;

10) termosam vai tvertnei ar dzeramo ūdeni;

11) jumtiņam vai kabīnei.

90. Ražas novācamām mašīnām, kuras darbina ar traktora jūgvārpstu, jābūt ar izturīgu kardānpārveda pievienojumu pie traktora, lai agregāta pagriezienos tas neatvīnotos.

91. Agregātiem, kas sastāv no vairākiem labības plāvējiem, plaujmašīnām un citām ražas novācamām mašīnām, jābūt ar izturīgu un drošu sakabi.

92. Cukurbiešu un skābbarības kombainiem jābūt apgādātiem ar palīgierīcēm lakstu griežamo un smalcināmo nažu uzasināšanai.

93. Novācamo mašīnu rezerves nažiem jāglabājas koka apvalkos brigādes centrā.

Izņēmuma veidā atļauts glabāt labības plāvēju rezerves izkapti uz mašīnas, ja var nodrošināt, lai mašīnas apkalpojošais personāls mašīnas apskates un tehnisko apkopju laikā ar to nesaskartos.

94. Strādniekiem — nažu (izkapšu) asinātājiem jābūt apgādātiem ar aizsargbrillēm un cimdiem.

95.—98. ... (attiecas uz kokvilnas un sālszāles novācamiem kombainiem).

99. Labības kombainiera palīgam kombaina kustības laikā uz tā atrasties aizliegts.

100. Izmantojot novācamās mašīnas stacionāri, jāuzstāda papildu nožogojumi, kas garantē darba drošību.

Transportdarbs

Vispārīgās prasības

202. Lauksaimniecības organizācijām piederošajiem traktoriem, traktoru piekabēm un pašgājēju šasijām jābūt ar valsts numura zīmēm.

203. Transportdarbā izmantot kokvilnas audzēšanas darbu riteņtraktoru aizliegts.

204. Cisternautomobiļiem un traktoru cisternām, ko lieto degvielu, eļļu un amonjakūdens pārvadāšanai, jābūt apgādātām vismaz ar diviem putu ugunsdzēsamajiem aparātiem, palīgierīci šļūteņu novietošanai un nostiprināšanai, kad ar tām nestrādā, un metāla iezemēšanas ķēdītēm.

Uz cisternām jābūt brīdinošiem uzrakstiem «ugunsnedrošs», «bīstami», «inde» utt. atkarībā no pārvadājamā šķidruma īpašībām.

205. Cisternu iztukšošanas krāniem, kā arī vākiem jābūt darba kārtībā. Šķidrumu tecēšana vai izšļakstīšanās nav pieļaujama.

206. Visām traktoru piekabēm jābūt ar bremzēm, kas darbināmas no traktora kabīnes un kas nodrošina

- 1) piekabes nobremzēšanu braucot;
- 2) bremžu ieslēgšanos, piekabei atraujoties no traktora;
- 3) piekabes noturēšanu, tai stāvot slīpumā;
- 4) lai piekabe nestumtu traktoru, strauji mainot braukšanas ātrumu, kā arī braucot lejup pa slīpumu.

207. Ja konstrukcijā bremzes piekabei nav paredzētas, tad tā jāapgādā ar bremzes kurpēm. Agregatēt šādu piekabi drīkst tikai ar kāpurķēžu traktoru.

208. Traktora piekabes pagrieziena ierīcei brīvi, bez aizķeršanās jāgriežas uz abām pusēm.

209. Riteņu piestiprināšanas uzgriežņiem jābūt cieši pieskrūvētiem, gultņiem noregulētiem, bet gaisa spiedienam riepās jāatbilst normai.

210. Visiem traktoriem, kas strādā transportdarbā, piekabēm un puspiekabēm jābūt apgādātām ar stopsignālu un pagrieziena rādītāju.

211. Piekabes kravas platformai nedrīkst būt salauztas sijas un dēļi; bortiem jābūt tādā tehniskā stāvoklī, lai krava kustības laikā nevarētu izkrist; sānu un pakalējiem bortiem jābūt ar drošām cilpām un noslēgiem, kas izslēdz patvaļīgas atvēršanās iespēju.

324. Traktoru dzesēšanas sistēmās jāiepilda šķidrums vai maisījumi, kas sasilst zemā temperatūrā.* Iepildīt dzesēšanas sistēmās dīzeldegvielu aizliegts.

325. Nesasalstošo šķidrumu iepildīšanai un pārļiešanai jābūt mehanizētai.

326. Nesasalstošie šķidrums pārvadājami un glabājami darba kārtībā esošas hermētiskās metāla kannās vai mucās ar aizskrūvējamiem aizbāžņiem.

327. Uz taras, kurā uzglabā un pārvadā nesasalstošos šķidrumus, kā arī uz šo šķidrumu tukšās taras jābūt nenomazgājamam, labi saskatāmam uzrakstam «Inde», kā arī zīmei, kas noteikta indīgo vielu apzīmēšanai.

328. Nesasalstošie šķidrums jāuzglabā slēgtā, sausā, nepakurināmā telpā. Jābūt noteiktai tādai nesasalstošo šķidrumu uzglabāšanas, pārvadāšanas un izlietošanas kārtībai, kas izslēdz iespēju tos izmantot citiem mērķiem, nekā paredzēts.

329. Aizliegts apkalpot mašīnas traktoristiem mašīnistiem un citām personām, kas nav instruētas par drošības prasībām, lietojot nesasalstošus šķidrumus. Instruktaža jānoformē ar attiecīgu dokumentu.

330. Saimniecībā jābūt ierīcēm un iekārtai eļļas un ūdens sasildīšanai un dzinēja iedarbināšanas atvieglošanai. Sildīt dzinēju un eļļu ar atklātu liesmu aizliegts.

331. Braucot ar mašīnām atkalā, jālieto ķēdes pret slīdēšanu, ātri noņemami ledus pieši u. tml. ietaises.

VII. Mašīnu tehniskās apkopes lauka apstākļos

332. Mašīnu un traktoru agregātu tehniskās apkalpošanas vajadzībām jābūt paredzētai pārvietojamai autodarbnīcai vai arī speciālam automobilim, kas apgādāts ar nepieciešamajiem instrumentiem un palīgierīcēm.

333. Mašīnu tehniskās apkalpošanas punktiem kolhozu brigādēs un padomju saimniecību nodaļās jāatbilst norādījumiem par mašīnu un traktoru parka tehniskās apkalpošanas organizāciju.

334. Veicot mašīnu tehniskās apkopes, atbildīgais par darba drošību ir meistars.

* Turpmāk lietots nosacīts apzīmējums «nesasalstošs šķidrums».

Lai pasargātu strādnieku acis no atlecošām šķembām, strādājot ar cirtni vai krustcirtni, jālieto aizsargbrilles.

138. Uzgriežņu atslēgām jāatbilst uzgriežņu un skrūvju galvu izmēriem; tām nedrīkst būt plaisas un atskabargas. Atslēgu žokļiem jābūt paralēliem. Aizliegts atslēgas pastiprināt vai pagarināt ar otru atslēgu vai caurules galu. Starp bīdatslēgu kustīgajām daļām nedrīkst būt lielas atstarpes.

139. Asknaiblēm un plakanknaiblēm nedrīkst būt izroboti rokturi. Asknaibļu un plakanknaibļu rievojums nedrīkst būt bojāts. Asknaibļu žokļiem jābūt asiem un bez robiem, tie nedrīkst būt salauzti.

140. Atslēdznieku skrūvspilēm jābūt pilnīgā kārtībā un stingri jāsaturs iestiprinātie izstrādājumi; skrūvspiļu žokļu rievojums nedrīkst būt nodilis.

141. Cirvju asmenim jābūt gludam, bez atskabargām, izdrupumiem, iespledumiem un plaisām. Cirvja kātam jābūt droši un stingri iestiprinātam cirvī un nostiprinātam ar mikstas dzelzs atskabargainu ķīli. Kātam jābūt gludam, gludi apstrādātam, bez plaisām un aizlauzumiem. Cirvja kāta garumam jābūt vienādam ar 2,5—3 cirvja augstumiem.

142. Paplašinātājurbjiem, urbjiem un citiem griešanas instrumentiem jābūt pareizi uzasinātiem, tiem nedrīkst būt plaisu, izdrupumu, atskabargu un citu defektu.

So instrumentu gali nedrīkst būt nelīdzeni, ar nošķēlumiem vai citādi bojāti.

143. Zāģu (metālzāģu, šķērszāģu, loka zāģu u. tml.) zobiem jābūt pareizi izlocītiem un uzasinātiem. Zāģu rokturiem jābūt pareizi un stingri iestiprinātiem, gludiem un gludi apstrādātiem. Loka zāģiem jābūt ar izturīgu pamatni; zāģa sloksnei jābūt pareizi nospriegotai.

144. Rokas galdnieku zāģi jāasina un zobi jāizloka speciālās skrūvspilēs; zāģim obligāti jābūt nostiprinātam ar koka ķīliem.

Zāģa zobi lokāmi ar speciālu zobloci, bet asināmi ar trīsstūra vīli.

145. Ēvelēšanas darbarīkiem (jūģēvelei, skrubei, rupjēvelei, gludēvelei u. tml.) jābūt ar līdzenu, gludi apstrādātu spalū.

Spalū gala virsējai daļai, kas tiek turēta rokā, jābūt noapaļotai. Spalū rokturiem jābūt līdzēniem, gludi apstrā-

stikli — baltā krāsā, lai aizkavētu saules staru iekļūšanu telpā.

Darba vietās jābūt velkmes dūmtveriem vai vietējiem nosūcējiem.

Pieslēgt vēdināšanas kanālus dūmvadiem vai vispārējai vēdināšanas sistēmai aizliegts.

438. Taisngriežiem, transformatoriem, ģeneratoriem, reostatiem un citai aparatūrai jābūt izvietotai citā izolētā telpā.

439. Telpās, kur glabājas akumulatoru plates, skābes, sārmi un kur remontē, montē un lodē akumulatoru svina plates, aizliegts glabāt ēdienu, ēst, kā arī novietot tvertnes ar dzeramo ūdeni.

440. Noņemtās akumulatoru baterijas transportēt drīkst tikai speciālos ratiņos ar ligzdām vai lietojot īpašus satvērējus. Ar rokām pārnest akumulatoru baterijas drīkst tikai, izmantojot īpašus satvērējus un palīgierīces, kas novērš iespēju aplieties ar elektrolītu.

441. Remontā nododamām akumulatoru baterijām jābūt notīrītām, nomazgātām un nosusinātām. Pirms akumulatora mazgāšanas no tā jāizlej elektrolīts.

442. Mazgājamām mašīnām jābūt ar palīgierīcēm izmantotā mazgāšanas šķīduma aizvadišanai.

443. Telpās, kur glabājas skābe vai sārms, aizliegts veikt jebkādu darbu, izņemot elektrolīta gatavošanu.

444. Skābes elektrolīts gatavojams tikai speciālās skābes izturīga materiāla tvertnēs.

Lietot šim nolūkam stikla taru aizliegts.

Gatavojot elektrolītu, sērskābe tievā strūklā jālej ūdenī, to nepārtraukti maisot. Liet ūdeni skābē aizliegts.

445. Strādniekiem, kas drupina kodīgā kālija vai kodīgā nātrija gabalus, jābūt apģēdātiem ar liekšķerēm, maisu audumu, gumijas cimdiem, aizsargbrillēm un priekšautu.

446. Pie ieejas akumulatoru telpā vai tieši tās tuvumā jābūt mazgāšanās traukam, ziepēm, iesaiņotai vatei, dvieļim un slēgtam traukam ar 5—10% neitralizējošu dzermās sodas šķīdumu (viena tējkarote sodas uz glāzi ūdens).

Strādājot ar sārma akumulatoriem, par neitralizējošo šķīdumu jālieto 5—10% borskābes šķīdums (viena tējkarote borskābes uz glāzi ūdens).

447. Traukiem ar mazgājamo ūdeni un neitralizējošo šķīdumu jābūt atšķirīgam krāsojumam un novietotiem uz speciāliem paliktņiem aizsniedzamā augstumā. Uz trau-

kiem jābūt šādiem labi salasāmiem uzrakstiem: «Mazgājamais ūdens», «Lietot citiem nolūkiem aizliegts», «Dzert aizliegts», «Lietot skābes neitralizēšanai».

448. Pieeju traukiem ar mazgājamo ūdeni un neitralizējošiem šķīdumiem nedrīkst aizkraut.

449. Pārliet sērskābi no baloniem citos traukos drīkst tikai ar sifoniem vai citām pārlišanas palīgierīcēm.

450. Transportējot skābi vai elektrolītu, jāievēro sevišķa piesardzība. Baloni ar skābi vai elektrolītu jāpārnes divatā uz nestuvēm vai jāpārved ar ratiņiem. Baloniem jābūt blīvi noslēgtiem ar korķiem.

451. Uz katra trauka ar skābi vai elektrolītu jābūt atiecīgam uzrakstam.

452. Akumulatoru bateriju savienošanai grupās un pieslēgšanai uzlādēšanas ierīcēm jālieto daudzstieņu izolēti vadi ar blīvi pieguļošiem (atsperveida) piespiedējiem, kas pārklāti ar svīnu (skābju akumulatoriem), lai novērstu dzirksteļošanu. Aizliegts akumulatoru spaiļus savienot ar stiepli.

453. Uzlādēšana jākontrolē ar nebojātām un pārbaudītām mērierīcēm — voltmetru, termometru, slogdakšu, aerometru.

454. Akumulatoru bateriju uzlādēšanas telpās aizliegts rīkoties ar atklātu uguni — smēķēt, aizdedzināt sērkoņus, ienest sakarsētu lodāmuru utt.

Visām elektroietaisēm, kas atrodas akumulatoru bateriju uzlādēšanas telpās, jābūt eksploziju neizraisošām.

455. Skrūvsoliem, galdiem un darba vietām, kur no svina platēm atdala sulfātu, plates montē pusblokos, ievieto separatorus un veic citus darbus, kas saistīti ar svina putekļu izdalīšanos, jābūt apgādātiem ar vēdināšanu, lai no darba zonas caur perforētajām galdiem un skrūvsoliem virsmām nosūktu piesārņoto gaisu.

VI. Elektrodrošības noteikumi

457. Elektroietaišu, elektrostaciju, apakšstaciju un elektrisko tīklu ekspluatācijā jāievēro elektrodrošības prasības un pasākumus saskaņā ar «Rūpniecības uzņēmumu elektroietaišu tehniskās ekspluatācijas un drošas apkalpošanas noteikumiem».

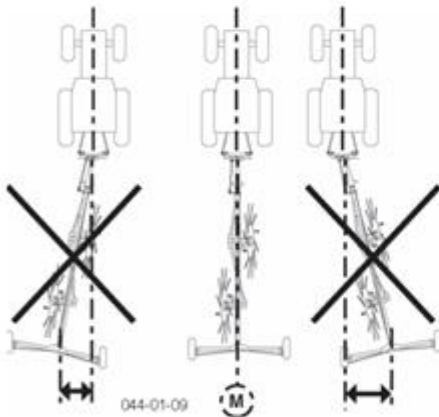
458. Palaišanas aparātam (svirslēdžiem, slēdžiem, magnētiskajiem palaidējiem, reostatiem u. c.) un aizsarg-

Braukšana pa koplietošanas ceļiem

Ierīci pārvietot tikai transportēšanas pozīcijā (H2)!

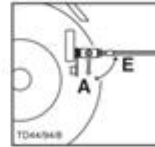
- Ievērojiet savas valsts likumus un noteikumus.
- Braukšanu pa koplietošanas ceļiem drīkst veikt tikai atbilstoši aprakstam nodajā "Transportēšanas pozīcija".
- Aizsargapriekojumam ir jābūt pienācīgā stāvoklī.
- Grozāmās detaļas pirms braukšanas ir jānovieto pareizā pozīcijā, un jānodrošina tās pret bīstamu situāciju izraisošām izmaiņām.
- Pirms braukšanas pārbaudiet apgaismojumu.
- Svarīgu informāciju atradīsiet šīs lietošanas instrukcijas pielikumā.

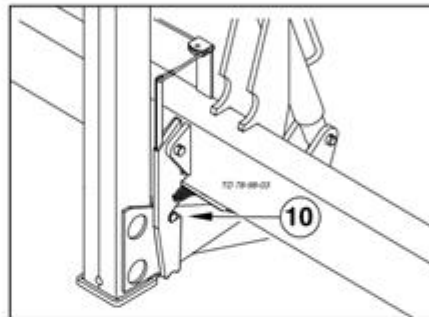
Uzmanību!

Pievērsiet uzmanību šādām darbībām:

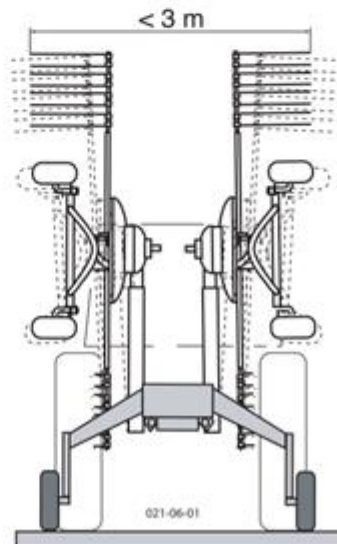
- Pilnībā uz augšu pagrieziet rotatora vienības (H2)
- Aizveriet noslēdzošo krānu (pozīcija A).

Blokēšana notiek hidrauliski, tādēļ blokēšanas āķi (10) ir paredzēti papildu fiksācijai.

Ja tas netiek ņemts vērā, noteiktos apstākļos transportēšanas platums var būt lielāks par 3 metriem.

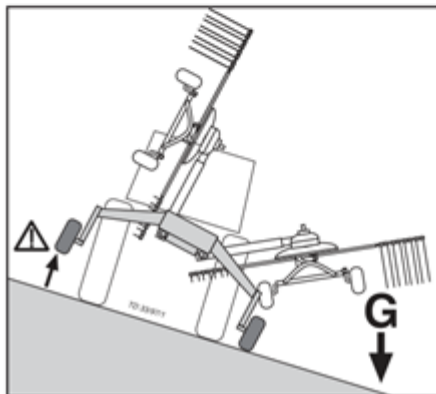
**Uzmanīgi ar pagriezienu manevru veikšanu
nogāzē!**

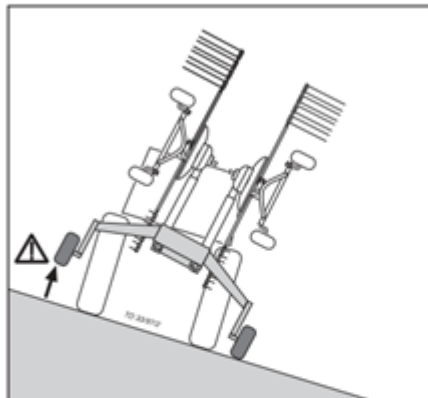
Ar rotatora vienības svaru (G) tiek iespaidotas traktora braukšanas īpašības. Tas var izraisīt bīstamas situācijas, īpaši nogāzes apstākļos.

Apgāšanās bīstamība pastāv

- ja rotatora vienības tiek hidrauliski paceltas
 - augšup pret nogāzi pozicionēta rotatora vienība vispirms vienmēr tiek pagriezta augšup, tādā veidā rodas nevienmērīgs svara sadalījums (G)

- pie likumu izbraukšanas ar paceltu rotatora vienību.

Drošības norādījums

- Attiecīgi samaziniet tempu braucot līkumos.
- Labāk brauciet slīpumā at muguriski, nevis veiciet riskantu pagriezienu manevru.

Norādījumi darba drošībai

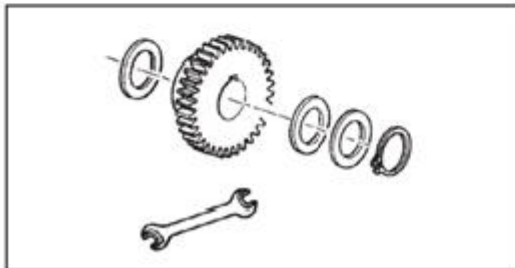
Šajā instrukcijā visas vietas, kas attiecas uz darba drošību ir atzīmētas ar šo zīmi.

1.) Atļautā pielietošana

- Skatieties tehniskajos datos.
- Pie atļautās pielietošanas pieder arī ražotāja noteiktie ekspluatācijas, apkopju un remonta veikšanas noteikumi.

2.) Rezerves daļas

- Oriģinālās detaļas un piederumi ir speciāli konstruēti šīm mašīnām.
- Mēs pēvēšam Jūsu uzmanību faktam, ka ne no mums piegādātas rezerves daļas nav no mums pārbaudītas un nav no mums atļautas pielietot.

- Šādu produktu iemontēšana un izmantošana var novest pie konstruktīviem negatīvam izmaiņām un pie agregāta nepareizas darbības. Ražotājs nenes atbildību par šādā veidā nodarītiem zaudējumiem vai bojājumiem.
- Patvaļīga konstrukcijas izmaiņa un neapņemtā detaļu montāža izslēdz jebkādu ražotāja atbildību par nodarītajiem zaudējumiem.

3.) Aizsargierīces

Visi paredzētie aizsargi ir jātur piemontēti pie mašīnas un jātur labā tehniskā stāvoklī. Savlaicīgi nomainiet izdilušas vai bojātas aizsargierīces.

4.) Pirms ekspluatācijas sākuma

- Pirms ekspluatācijas sākuma jāiepazīstas ar visām agregāta vadības ierīcēm un funkcijām. Darba laikā iepazīšanās ir par vēlu!
- Pirms katras ekspluatācijas sākuma pārbaudiet agregāta drošību satiksmē un darbām.

5.) Azbests

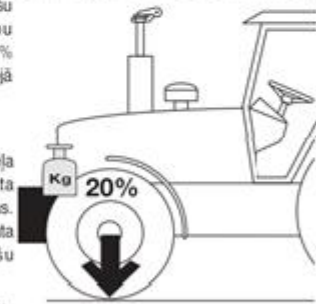
Dažas agregāta sastāvdaļas iespējams aiz tehniskās nepieciešamības var saturēt azbestu. Ievērojiet apzīmējumus uz detaļām.

6.) Personu līdzņemšana ir aizliegta

- Personu līdzi ņemšana uz mašīnas nav pieļaujama.
- Braukt pa koplietošanas ceļiem ir atļauts ar agregātu tā, kā aprakstīts instrukcijā priekš transportēšanas.

7.) Braukšanas īpatnības ar agregātu

- Noslogojiet traktorū pienācīgi ar priekšējiem vai aizmugurējiem atsvariem, lai nodrošinātu pietiekošu traktora pagriežamību (minimums par 20% jānoslogo traktora priekšējā ass).
- Braukšanu ietēkmē ceļa un pievienotā agregāta savstarpējā ietekmēšanās. Ievērojiet ceļa un agregāta stāvoklim atbilstošu braukšanas ātrumu.
- Braucot pa līkumiem, ievērojiet piekabināta agregāta izmērus, masas centra nobīdi un inerces spēkus!
- Braucot pa līkumiem, ievērojiet uzkabīnāta agregāta izmērus, masas centra nobīdi un inerces spēkus!

8.) Vispārēji

- Pirms agregāta piekabīnāšanas pie trīspunktu uzkabes pārīecinieties, lai vadības svira ir nobloķēta pret nejaušu pacelšanos / nolaišanos!
- Piekabinot agregātu traktoram, pastāv ievainojuma briesmas!
- Trīspunktu rajonā pastāv sērķustības un saspišanas iespējas!
- Darbinot traktora uzkabi no ūrpuses, nestāviet starp agregātu un traktoru!
- Pievienojiet un atvienojiet kardāna vārpstu tikai pie izslēgta dīnēja.
- Braucot pa ceļu ar paceltu agregātu, uzkabes vadība jānobokē pret patvaļīgu ieslēgšanos nolaišanas pozīcijā.
- Pirms traktora atstāšanas nolaidiet traktora uzkabi ar agregātu un izņemiet aizdedzes atslēgu!
- Neviens nedrīkst atrasties starp traktoru un agregātu, ja traktors nav nodrošināts ar pretīpošanas ķīļiem un/vai novilkta stāvbremze!
- Pirms apkopēm, remontiem vai pārbūvēm izslēdziet motoru un noņemiet kardāna vārpstu.

9.) Mašīnas tīrīšana

Neizmantojiet augstspiediena mazgājamo iekārtu gultrū un hidraulisko daļu mazgāšanai.

Pastāv vēl daudz un dažādi preventīvu pasākumu veidi, ar kuru palīdzību iespējams novērst bīstamas situācijas. Katrā atsevišķajā lauku saimniecībā ir daudz dažādi darba uzdevumi un darba situācijas, kas ir bīstamas vai arī var tādās kļūt pie attiecīgiem apstākļiem.

Tāpēc ir svarīgi paraudzīties apkārt un kritiski novērtēt, vai pastāv apstākļi, kas būtu uzlabojami. Dariet to gan plānojot, gan strādājot.

Lietas, kas jāatceras

Pirms tiek uzsākts darbs, darba devējam jāaprūpējas, lai visi nodarbinātie tiktu informēti par tiem nelaimes gadījumu un slimību riskiem, kas var būt saistīti ar darbu. Tāpat jāsniedz pietiekoša un atbilstoša apmācība un darba aizsardzības instruktāža, lai darbs varētu tikt veikts drošā veidā, kā arī pamācība tehnisko palīgierīču pareizā lietošanā, kas pielietojamas, veicot darbu. Īpaši tas attiecas uz jaunajiem darbiniekiem.

Darbs visos posmos jāplāno un jāorganizē tā, lai tas varētu tikt veikts droši un veselībai nekaitīgi. Jāpielieto piemērotas tehniskās palīgierīces. Tās jāpielieto vienmēr, kad darbs saistīts ar smagumu pārvietošanu ar rokām, kas ietver risku darbinieku drošībai un veselībai.

Tehnisko palīgierīču lietošanai jānotiek droši un veselībai nekaitīgi. Tehniskajai palīgierīcei jābūt piemērotai vai pielāgotai darbam, kas ar tās palīdzību tiks veikts. Tās drīkst tikt izmantotas tikai tām darba funkcijām un pie tiem priekšnoteikumiem, kam tās ir piemērotas, saskaņā ar piegādātāja lietošanas instrukciju.

Tehniskajām palīgierīcēm regulāri jāveic tehniskā apkope. Piegādātājam tās jāpiegādā ar lietošanas instrukciju valsts valodā, kurā jābūt informācijai arī par tehnisko apkopi un tās veikšanas intervāliem.

Traktori un citi motorizētie transporta līdzekļi jāuztur labā tehniskā stāvoklī, īpaši stūre un bremzes. Traktoram jābūt aprīkotam ar vadītāja kabīni. Tai jābūt piemērotai tam traktora veidam, kam tā tiek piemontēta. Tā jāaizsargā no rūsas, lai triecienizturīgums nemazinātos. Izkraujot sienu ķīpas nepieciešams, lai mašīnai būtu vadītāja kabīne.

Pastāvīgajām darba vietām jābūt iekārtotām droši un veselībai nekaitīgi. Tajās jābūt pietiekošai platībai, lai darbs varētu noritēt droši ar atbilstošām darba pozām un kustībām.

Darba aizsardzības speciālistam jāpiedalās nelaimes gadījumu un to cēloņu izmeklēšanā.

- Nav atļauts pielietot mašīnas, kuru bīstamās daļas nav nosegtas.
- Nav atļauts braukt ar traktoriem, kam nav vadītāja kabīnes.
- Ir aizliegts transportēt sienu ķīpas ar traktoru vai kravas mašīnu, kuras vadītāja kabīne nespēj aizsargāt šoferi no krītošām sienu ķīpām.
- Leņķa slīpmašīnai jābūt aprīkotas ar aizsargu.
- Ir aizliegts izmantot domkratu uz nedrošas virsmas, lai paceltu mašīnu.

- Ir aizliegts remontēt, tīrīt vai regulēt, guļot zem mašīnas vai mašīnas daļas, kas nav nodrošināta pret nokrišanu ar mehāniska atbalsta palīdzību.
- Ir aizliegts ņemt mašīnai nost riteni, ja to balsta tikai viens domkrats.
- Ir aizliegts izmantot ekskavatoru kausus vai buldozeru lāpstas cilvēku pacelšanai vai kā darba platformai.
- Nav atļauts metināt ar metināmajiem transformatoriem, kas nav aprīkoti ar aizsargreleju.
- Nav atļauts remontēt mašīnu, kas nav nodrošināta pret patvaļīgu darbības uzsākšanu. Mašīna ir jāizslēdz vai arī vads ir jāizrauj no rozetes.

15. NODAĻA

Pārvadāšana un transportlīdzekļi

Pārvadāšana un dažādu transportlīdzekļu lietošana ietilpst praktiski visās lauku un lauksaimnieciskajās darbībās; var pārvadāt:

- mājlopus;
- ražu un citu produkciju;
- lopbarību un pakaišus;
- mehānismus un aprīkojumu;
- kokmateriālus;
- darbiniekus.

Visā pasaulē lauksaimniecībā līdz 50 % nelaimes gadījumu ar letālu iznākumu ir saistīti ar transportlīdzekļiem un mehānismiem uz riteņiem. Šādi nelaimes gadījumi ir saistīti gan ar transportlīdzekļa apgāšanos (otrādi), gan ar tā vadības zaudēšanu, kritieniem, risku tikt saspiestam vai sabrauktam, sadursmēm un sapišanās draudiem.

Pārvadāšana ir saistīta ar divām atšķirīgām darba vidēm — darbībām ārpus ceļa (iekraušana un izkraušana) un kustību pa publisko autoceļu tīklu. Tādējādi, novērtējot pārvadāšanas drošību, jums jāvērtē gan drošība darbavietā, gan drošība uz autoceļa.

Šajā nodaļā ir apskatīti šādi temati:

- Transportlīdzekļi lauksaimniecības nozarē
- Traktoru droša lietošana
- Visurgājēji (ATV)
- Pašgājēji mehānismi uz riteņiem
- Iekraušana un izkraušana
- Brauciena plānošana
- Nelaimes gadījumu cēloņi
- Cilvēku kompetence un uzvedība
- Transportlīdzekļu uzturēšana
- Mājlopu pārvadāšana
- Satiksmes organizēšana ražotnes teritorijā
- Dzīvnieki, kurus izmanto pārvadāšanai
- Ūdenstransports
- Piemēra izpēte

15.1 Transportlīdzekļi lauksaimniecības nozarē

Izplatītākie transportlīdzekļi, kurus izmanto lauksaimniecības darbībām, ir šādi:

- traktori un piekabes;
- iekrāvēji un teleskopiskie manipulatori;
- visurgājēji (ATV) un apvidus automobiļi;
- pašgājēji mehānismi uz riteņiem (piem., kombains, kokvilnas novācāmā mašīna).

Traktors ir vissvarīgākais transportlīdzeklis lauksaimniecībā. Lauksaimnieks to var izmantot:

- kā transporta līdzekli, lai piekļūtu citādi nepieejamām vietām;
- palīgierīču darbināšanai un vadīšanai — dažādu lauksaimniecisko darbību veikšanai, piemēram, aršanai, ražas novākšanai, kūtsmēsļu, minerālmēsļu un pesticīdu iestrādāšanai;
- preču un labības pārvadāšanai vilktās piekabēs.

15.2 Traktoru droša lietošana

- ✓ Uzstādiet traktoram kabīni ar apgāšanās aizsargkonstrukciju (ROPS) un drošības jostu.
- ✓ Aprīkojiet velkamos piederumus ar zīmēm un reflektoriem.
- ✓ Pamatojoties uz attiecīgiem ekspluatācijas norādījumiem, apmāciet visus traktoristus, kā veicamas gan darbības uz ceļa, gan ārpus tā.

- ✓ Strādājot ar traktoru, jums vienmēr ir jāzina, kur atrodas visi ģimenes locekļi un citi darbinieki.
- ✓ Glabājiet traktorā **pirmās medicīniskās palīdzības komplektu un sausā pulvera ugunsdzēsības aparātu**.
- ✓ **Atvienojiet jūgvārpstu**, kad to nelietojat.
- ✓ Turiet visus **aizsegus un aizsargus** tiem paredzētajās vietās.
- ✗ Neatstājiet atslēgu aizdedzē!
- ✗ Neatstājiet traktoru iedarbinātu, kamēr veicat darbības uz zemes vai ar pašu traktoru.
- ✗ Nekad neļaujiet traktorā pārvadāt pasažierus, ja vien nav uzstādīts sēdekļis un drošības josta.
- ✗ Nekad **neuzpildiet degvielu traktorā**, ja darbojas motors.

Īsa traktora pārbaude pirms darba uzsākšanas

Neragoties uz to, ka traktori kļūst arvien drošāki, ar tiem joprojām ir saistīti daudzi saimniecībās notikušie nelaimes gadījumi. Pirms sākat lietot traktoru, ir svarīgi pārbaudīt:

- gaisa spiedienu **riepās**, lai mazinātu apgāšanās risku;
- vai **pakāpieni** ir tīri un sausi, lai mazinātu paslīdēšanas un nokrišanas risku;
- **transmisijas eļļas** pietiekamību, lai aizsargātu transmisijas sistēmu;
- **rokas bremzes** darba gatavību, lai mazinātu risku, ka traktors slīdēs/velsies un saspiežs cilvēkus;
- **hidrauliskās eļļas un šļūteņu** piemērotību darbam, lai mazinātu aprīkojuma atteices risku;
- **kabīnes grīdas** tīrību, lai mazinātu risku, ka kādi materiāli traucē lietot pedāļus;
- visu **logu** tīrību, lai nodrošinātu labu redzamību;
- **bremzes pedāļu** darbību, lai transportlīdzekli varētu pēkšņi apstādināt, ja nepieciešams;
- ūdens pietiekamību **radiatorā**, lai aizsargātu motoru no pārkaršanas;
- **lukturu un spoguļu** pareizu darbību, lai atvieglotu drošu braukšanu;
- vai **motora eļļas** līmenis ir pietiekams, lai aizsargātu motoru.

Pārliedzieties, ka traktors tiek pareizi uzturēts un apkopts.

Novietojiet traktoru stāvēšanai droši!

“Drošās stāvēšanas” procedūra

1. Novietojiet traktoru stāvēšanai drošā vietā.
2. Atvienojiet pāmesumkārbu un piedziņas mehānismus.
3. Novelciet rokas bremzi.
4. Nolaidiet darbarīkus uz zemes.
5. Izslēdziet motoru un izņemiet atslēgas.

TIKAI TAGAD VARAT KĀPT ĀRĀ.

15.3 Visurgājēji (ATV)

Visurgājējus (ATV) lauksaimniecībā un mežsaimniecībā izmanto plaši. Taču ar tiem ir saistīti daudzi nāves gadījumi un smagas traumas — kuru cēlonis ir visurgājēja apgāšanās, slikts mehāniskais stāvoklis, operatora braukšanas neprasme un uzvedība (ātruma izvēle), pasažieru pārvadāšana, kā arī tā nepareiza izmantošana.

Pirms pārkat visurgājēju (ATV), rūpīgi novērtējiet savas vajadzības (piem., attiecībā uz jaudu un ātrumu) un saimniecības raksturlielumus (piem., nelīdzens, paugurains un nevienmērīgs reljefs).

- ir labā ekspluatācijas stāvoklī;
- ir aprīkots ar konstrukciju aizsardzībai pret apgāšanos, ja nepieciešams.

Pirms brauciena ir jāpārbauda:

- degviela;
- lukturni un rezerves spuldzes;
- smērvielas;
- spiediens riepās;
- eļļas un degvielas tvertnes vāciņi;
- dzesēšanas šķidrums un ūdens līmenis;
- bremzes;
- akumulators;
- rezerves riepa;
- ugunsdzēsības aparāts;
- pirmās palīdzības aptieciņa;
- atstarojošā veste;
- avārijas trīsstūris;
- kravas stabilitāte/ stiprinājums.

15.11 Mājlopu pārvadāšana

Mājlopus var pārvadāt mazos vai lielos attālumos:

- no saimniecības uz saimniecību;
- vaislas nolūkā;
- pārdošanai vai nokaušanai.

Uz pārvadāšanu ir attiecināmi visi aspekti, sākot ar mājlopu iekraušanu transportlīdzeklī un beidzot ar to izkraušanu no transportlīdzekļa. Papildu informācija ir atrodamā **19. nodaļā "Mājlopi"**.

Pārvadāšana:

- iespējams, transportlīdzeklīm ir jābūt licencētam;
- izmantojiet īpašus transportlīdzekļus, lai nodrošinātu darbinieku drošību (t. i., tādus, kas ir aprīkoti ar konstrukciju aizsardzībai pret apgāšanos, piemērotiem stacionāriem sēdekļiem un drošības jostām);
- ievērojiet ātruma ierobežojumus;
- lietojiet specializētus transportlīdzekļus, lai nodrošinātu cilvēku drošību un pārvadājamo dzīvnieku labturību;
- turiet mājlopus transportlīdzeklī iespējami īsu laiku;
- pēc katra brauciena izmazgājiet un dezinficējiet piekabes, kā arī sienu maisus un ūdens spaiņus.

15.12 Satiksmes organizēšana ražotnes teritorijā

Ja ražotnes teritorijā ir intensīva satiksme:

- ir jāizstrādā satiksmes vadības plāns, kas pēc vajadzības jāpielāgo veicamajai darbībai;
- iespēju robežās jānorobežo transportlīdzekļi un gājēji, lai novērstu nelaimes gadījumus;
- jāaizsargā neaizsargātās cilvēku grupas, piemēram, bērni un veci cilvēki, pret kaitējumu, jo īpaši noslogotos periodos;
- jāuzstāda skaidri saprotamas zīmes;
- jāmarkē ražotnes ieejas un izejas;
- jāizstrādā satiksmes grafiks, lai novērstu sastrēgumus;
- jāizveido apļveida krustojums vai vienvirziena sistēma, lai mazinātu nepieciešamību transportlīdzekļiem braukt atpakaļgaitā (darbība, kas visbiežāk izraisa nāves gadījumus);
- teritorijas stūros vai nepārredzamās vietās jāuzstāda spoguļi, lai uzlabotu redzamību;
- jāaprīko autoiekrāvēji un citi transportlīdzekļi ar skaņas brīdinājuma signalizāciju, kas darbojas, transportlīdzeklīm braucot atpakaļgaitā.

19.7 Dzīvnieku pārvadāšana

Mājlopus var pārvadāt:

- no saimniecības uz saimniecību;
- vaislas nolūkā;
- pārdošanai vai nokaušanai.

Dzīvnieku iekraušana pārvadāšanai ir bīstama procedūra. Dzīvnieki parasti nevēlas tikt iekrauti pārvadāšanas transportlīdzekļos, jo īpaši tad, ja nekad iepriekš nav tādos bijuši. Tie var kļūt nemierīgi, satraukti un, iespējams, agresīvi. **Svarīgi atcerēties**, ka mājlopus, kas ir tikuši iekrauti vismaz vienreiz, parasti ir daudz vieglāk iekraut otrreiz.

Pārvadāšanas problēmas kopumā ir saistītas ar transportlīdzekļu lietošanu, kad mājlopi tiek iekrauti un izkrauti:

- izveidojiet eju, lai virzītu mājlopus uz transportlīdzekli un no tā un lai novērstu kustību uz sāniem;

Mierīga govju iekraušana.

- lietojiet nūjas/riekstes dzīvnieku ievirzīšanai, nevis sišanai;
- aizsargājiet sevi no, iespējams, satracinātiem dzīvniekiem;
- nestāviet dzīvnieka aklā punkta zonā;
- strādājiet mierīgi, bet lieciet skaidri saprast savus nodomus;
- valkājiet cimdus un kombinezonu, kad mājputnus ievietojat būros pārvadāšanai;
- valkājiet aizsargapavus.

Iesaistiet licencētus pārvadāšanas uzņēmumus un ievērojiet tiesību aktus par dzīvnieku labturību!

Par jautājumiem, kas saistīti ar ceļu satiksmes drošību, skatīt 15. nodaļu "Pārvadāšana un transportlīdzekļi".

Iekraušana un izkraušana

Veidojot iekraušanas ejas, pārliecinieties, ka:

- reliņi ir augsti un pietiekami izturīgi, lai novērstu dzīvnieku izbēgšanu;
- reliņu vietā var lietot plāksnes;
- nav asu līkumu, bet to vietā tiek veidotas līknes, ja iespējams;
- nav stāvu nogāžu;
- iekraušanas rampu leņķi nepārsniedz 15°.

Izkraušanas laikā neļaujiet kopējiem nostāties dzīvnieku sānskata robežās un nekad nestājieties dzīvnieku ceļā.

2.2 Pirms darba

! Bīstami !

Pirms darba pārbaudiet traktoru un frontālo iekrāvēju:

- Pārliedzinieties, vai visi komponenti ir cieši piestiprināti.
- Salabojiet vai nomainiet bojātas, ļoti nodilušas vai trūkstošas detaļas.
- Pārliedzinieties, vai drošības mehānismi un pārsegi ir labā stāvoklī un pareizi uzstādīti.
- Veiciet visus vajadzīgos traktora un frontālā iekrāvēja iestatījumus.
- Regulāri pārbaudiet visu skrūvju un uzgriežņu savilces griezes momentu (6.3. nod., 32. lpp.).
- Ievērojiet, lai visi komponenti regulāri tiktu ieeļļoti (6.2. nod., 32. lpp.).

! Uzmanību !

Ja traktoram ir uzstādītas ierīces, ar kurām var rasties frontālā iekrāvēja vai aprīkojuma sadursme, pirms kraušanas darbiem tās demontējiet.

! Bīstami !

Nofiksējiet hidraulisko sistēmu, kad braucat pa ceļu vai novietojat traktoru.

Frontālos iekrāvējus drīkst uzstādīt tikai traktoriem, kuriem ir neitrālā stāvoklī nofiksējama hidrauliskā sistēma, pretējā gadījumā jāuzstāda noslēgkrāns.

Izmantotas hidrauliskās vadības ierīces aktivizētā stāvoklī (izņemot brīvrežīmu) nedrīkst nofiksēties, pretējā gadījumā pārtrauciet fiksāciju.

! Bīstami !

Izmantotas hidrauliskās vadības ierīces nedrīkst būt vadāmas ārpus vadītāja sēdekļa, jo īpaši izmantojot ārēju frontālā pacelēja vadību. Pretējā gadījumā šī vadības papildu iespēja ir jāpārprogrammē vai pastāvīgi jāpārtrauc.

! Bīstami !

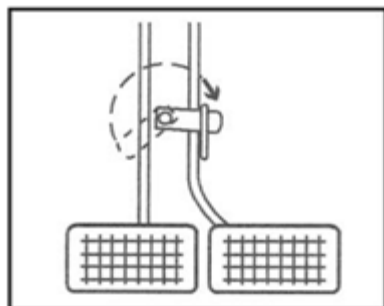
Traktors un frontālais iekrāvējs darbojas ar hidraulikas eļļu, kas darba laikā ir ar augstu spiedienu. Maksimāli pieļaujamais spiediens hidrauliskajā sistēmā ir 205 bāri.

Pārbaudiet visus hidrauliskās sistēmas komponentus un uzturiet tos labā stāvoklī.

Pārliedzinieties, vai kustīgās detaļas nevar sabojāt nekādus hidrauliskos komponentus, jo īpaši šļūtenes.

! Uzmanību !

Ja izmantojat frontālo iekrāvēju zemā āra temperatūrā, pirms tam uzsildiet hidraulisko sistēmu līdz darba temperatūrai. Šim nolūkam vairākas reizes pilnībā ievirziet un izvīziet visus hidrocilindrus.

! Bīstami !

Savienojiet kopā traktora bremžu pedāļus. Ja ir uzstādīts frontālais iekrāvējs, nekad neizmantojiet daļitas bremzes.

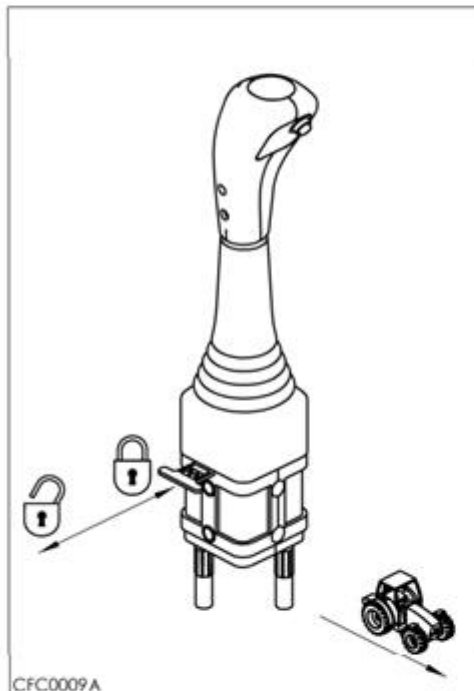
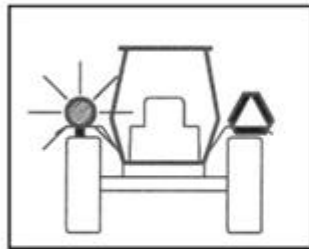
! Bīstami !

Ievērojiet priekšējo riteņu noteikto gaisa spiedienu kraušanas režīmam atbilstoši traktora lietošanas instrukcijai.

! Bīstami !

Ja traktoram ir drošības josta, uzlieciet to.

2.3 Braucot pa ceļiem

CFC0009A

! Bīstami !

Pārliecinieties, vai braucienos pa publiskiem ceļiem frontālais iekrāvējs nenosedz lukturus un atstarotājus.

! Bīstami !

Braucot pa ceļiem, nobloķējiet traktora hidraulisko sistēmu, lai frontālais iekrāvējs nevarētu nolaisties.

Šim nolūkam vienas sviras vadības ierīces gadījumā ieslēdziet bloķējošo sviru bloķēšanas virzienā. Izslēdziet vadību ar kursorsviru.

Šim nolūkam aizveriet noslēgvārstu frontālajiem iekrāvējiem ar uzstādītu noslēgvārstu.

! Bīstami !

Nebrauciet pa publiskiem ceļiem ar piekrautu aprīkojumu.

! Bīstami !

Aprīkojumam jāatrodas vismaz 2 metrus virs brauktuves.

Ievērojiet konkrētās valsts noteikumus par frontālā iekrāvēja stāvokli braucienos pa ceļiem.

Horizontālais attālums starp frontālā iekrāvēja priekšgalu un stūres centru nedrīkst būt lielāks par 3,5 m. Ja nepieciešams, aprīkojums jādemontē.

! Bīstami !

Ja nepieciešams, samaziniet pacelšanas augstumu, ja braucat zem tiltiem vai gaisa līnijām.

! Bīstami !

Nemiet vērā traktora lielāku garumu un augstāku svaru, braucot līkumos un bremzējot.

! Bīstami !

Maksimālais ātrums ar frontālo iekrāvēju un uzstādītu aprīkojumu braucienos pa ceļiem ir 25 km/h un kraušanas darbos – 10 km/h.

2.4 Darba laikā

! Bīstami !

Iepazīstieties ar darba zonu un reljefu.
Nepietuvojieties elektrības gaisa līnijām.

Frontālā iekrāvēja darbus veiciet tikai pietiekamas redzamības apstākļos. Nodrošiniet pietiekamu darba zonas apgaismojumu. Kabīnes stiklam jābūt tīram.

! Bīstami !

Neuzturieties pacelta frontālā iekrāvēja vai nenostiprinātas kravas tuvumā.
Personām aizliegts uzturēties frontālā iekrāvēja bīstamajā zonā.

! Bīstami !

Pastāvīgi vērojiet darba zonu. Nodrošiniet, lai ceļā netraucētu cilvēki un dzīvnieki.

! Bīstami !

Vadiet mašīnu tikai no vadītāja sēdekļa.

! Bīstami !

Aizliegts pacelt un pārvadāt personas.

Bīstami !

Īpaši piesardzīgi strādājiet nogāzē.

Rodas traktora apgāšanās risks.

Ar paceltu kravu nebrauciet šķērsām nogāzei.

Lejup no kalna sastumiet kravu kopā. Iekraujiet kravu ielejā.

Palieliniet traktora sliežu platumu.

Arī ar regulējamu asi nestrādājiet mazāk nekā normālā sliežu platumā.

! Bīstami !

Īpaši piesardzīgi strādājiet nogāzē.

Paceltas kravas nogāzē var nokrist!

Strādājot nogāzē, kontrolējiet aprikojuma slīpumu.

Samaziniet aprikojuma piepildījumu un nogāzē nolaidiet kravu.

! Bīstami !

Samaziniet ātrumu, braucot līkumos, un nolaidiet kravu.

! Bīstami !

Strauji nesāciet braukt ar traktoru, ja frontālais iekrāvējs atrodas augstākajā iekraušanas stāvoklī un ir pilnīgi piekrauts.

! Bīstami !

Paceltas kravas, jo īpaši ķīpas vai kravas uz paletēm, var uzkrīst Jums virsū.

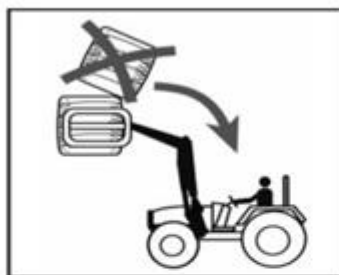
Nodrošiniet kravas drošu nostiprinājumu!

Papildu aizsardzība ir iespējama tikai, lietojot darba aprikojumu, kas ir veidots tā, lai nepieļautu kravas nokrišanu operatora atrašanās vietā. Apgāšanās aizsargierīce tikai daļēji aizsargā pret krītošām kravām.

Ir bīstami pacelt, kaut krautnē, iekraut un izkraut lielus priekšmetus (ķīpas, balķus, kastes u.c). **Traktoriem bez slēgtas vadītāja kabīnes vai 4 statņu ROPS frontālo iekrāvēju šajos darbos nepaceliet virs statņu pagriešanas punkta augstuma!** Ievērojiet konkrētās valsts negadījumu novēršanas noteikumus!

Traktoriem bez slēgtas vadītāja kabīnes vai 4 statņu ROPS uzstādiet papildu aizsargierīces.

Bīstami !

Nekad nesakraujiet vairākas kravas (ķīpas, paletes) vienu virs otras! Augšējā krava var Jums uzkrīst.

Bīstami !

Paceļot frontālo iekrāvēju, kontrolējiet aprīkojuma slīpumu.

Paceltas kravas var uz Jums nokrist, ja grābsiet ar aprīkojumu pārāk tālu.

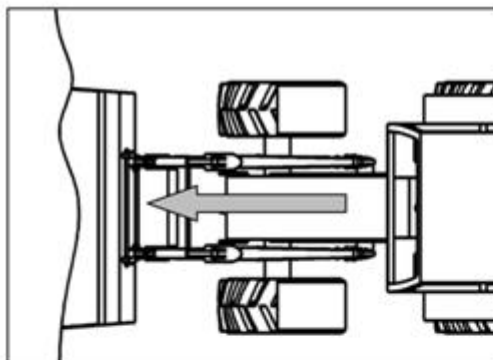
! Bīstami !

H un L tipa frontālajiem iekrāvējiem, palielinoties aprīkojuma leņķim, kravas pacelšanas laikā var uz Jums nokrist.

Leņķa palielināšanās jākompensē, izberot aprīkojumu.

Traktoriem bez slēgtas vadītāja kabīnes izmantojiet galvenokārt P tipa frontālos iekrāvējus.

Šeit krītošu kravu risks ir mazāk, jo paceļot aprīkojuma slīpums nemainās un grābšanas leņķis ir ierobežots.

! Bīstami !

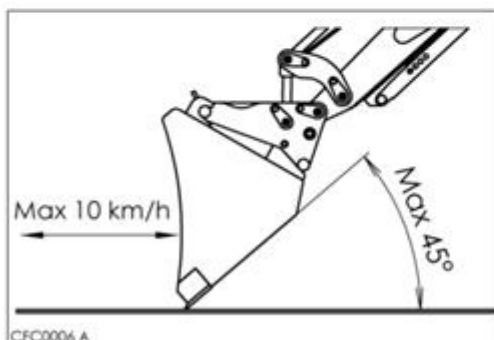
Samaziniet ātrumu, braucot līkumos, un nolaidiet kravu.

! Bīstami !

Strauji nesāciet braukt ar traktoru, ja frontālais iekrāvējs atrodas augstākajā iekraušanas stāvoklī un ir pilnīgi piekrauts.

! Uzmanību !

Brauciet taisni kraujamā materiālā. Turklāt nestūrējiet.

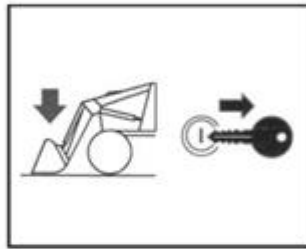
! Bīstami !

Līdzinot nebrauciet ātrāk par 10 km/h. Turklāt izgāziet aprīkojumu maksimāli 45° leņķī.

! Uzmanību !

Izslēdziet traktora priekšējās ass atsperojumu.

2.5 Pēc darba

! Bīstami !

Atstājot vadītāja sēdekli, ievērojiet:

- Nolaidiet frontālo iekrāvēju uz zemes
- Nofiksējiet traktora hidraulisko sistēmu
- Aktivizējiet rokas bremzi
- Novietojiet pārnesumu pārslēdzēju stāvēšanas stāvoklī
- Noslāpējiet dzinēju
- Izvelciet atslēgu

! Bīstami !

Demontējot frontālo iekrāvēju, ievērojiet:

Novietojiet frontālo iekrāvēju tikai ar uzstādītu, vismaz 50 kg smagu aprīkojumu un uz cietas pamatnes. Ievērojiet, lai balsti būtu drošā atbalstīšanas pozīcijā.

Frontālā iekrāvēja un aprīkojuma montāžu un demontāžu drīkst veikt tikai operators.

2.6 Veicot apkopi

! Bīstami !

Pirms apkopes darbu sākuma uzvelciet aizsargaprīkojumu (aizsargapģērbu, cimdus, aizsargbrilles, aizsargapavus).

! Bīstami !

Nolaidiet frontālo iekrāvēju uz zemes. Hidraulisko sistēmu un tās pieslēgumus atbrīvojiet no spiediena. Atstājiet frontālo iekrāvēju pievienotu pie traktoru. Ļaujiet mašīnas temperatūrai atdzist zem 55°C. Nodrošiniet labu apgaismojumu.

! Bīstami !

NEKAD nestāviet starp traktora priekšpusi un frontālā iekrāvēja šķērssiņu.

Frontālā iekrāvēja apkopi un remontu nekad neveiciet, kad frontālais iekrāvējs ir pacelts. Nolaidiet frontālo iekrāvēju uz zemes. Veicot traktora apkopi un remontu, demontējiet frontālo iekrāvēju.

! Bīstami !

Nekad nemeķijiet nehermētiskās vietas ar pirkstiem. Izmantojiet piemērotus palīglīdzekļus (kociņu vai kartonu). Ar lielu spiedienu izplūstoša hidraulikas eļļas var caursist ādu un izraisīt smagas traumas. Traumu gadījumā uzreiz vērsieties pie ārsta.

! Bīstami !

Iekārtā ir hidroakumulators aprīkojumam ar "Comfort Drive". Pirms visiem darbiem atbrīvojiet no spiediena: ar nolaistu frontālā iekrāvēju un atvērtu noslēgvārstu, aktivizējot "NO.AIST", pazeminiet eļļas spiedienu.

Pasūt. Nr.: 1432570

Drošība

Braucot pa koplietošanas ceļiem, jāņem vērā attiecīgās likumdošanas normas (Vācijas Federatīvajā Republikā Nolikums par transportlīdzekļu pielaidi ceļu satiksmei (StVZO) un Ceļu satiksmes noteikumi (StVO)).

Jābūt sagatavotam avārijas situācijai. Šim nolūkam ugunsdzēsības aparāts un medicīnas aptieciņa jāuzglabā aizsardzībā tuvumā. Ārstu un ugunsdzēsēju steidzīga izsaukuma numurus turiet gatavībā pie telefona.

2.2.4 Drošības un nelaimes gadījumu novēršanas noteikumi

1. Papildu norādījumiem, kas minēti šajā ekspluatācijas instrukcijā, ņemiet vērā vispārīgos spēkā esošos drošības noteikumus un nelaimes gadījumu novēršanas noteikumus!
2. Piestiprinātās brīdinājuma plāksnītes un norādošās zīmes sniedz būtiskus norādījumus, nodrošinot neapdraudētu ekspluatāciju; to ņemšana vērā ir paredzēta jūsu drošībai!
3. Lietojot koplietošanas satiksmes ceļus, jāņem vērā attiecīgie noteikumi!
4. Pirms darba sākuma iepazīstieties ar visām ierīcēm un vadības elementiem, kā arī ar to darbību. Darba laikā to darīt jau ir par vēlu!
5. Lietotāja apģērbam jābūt cieši piegulošam. Izvairieties valkāt brīvu apģērbu. Veicot darbus materiāla plūsmas mehānismu zonā, lietojiet cimdus.
6. Lai izvairītos no ugunsgrēka bīstamības, nodrošiniet mašīnas tīrību!
7. Sākot kustību un pirms lietošanas sākuma pārbaudiet neķerlauku! (Bērnī!) Ņemiet vērā, lai būtu pietiekama redzamība!
8. Instruktoru sēdekli drīkst izmantot tikai instruktoram brauciena laikā. Pretējā gadījumā bez vadītāja mašīnā vai vadītāja kabīnē darba laikā nedrīkst atrasties neviens cilvēks.
9. Agregātus piekabiniet atbilstoši noteikumiem, nostipriniet un nodrošiniet tikai pie norādītajām ierīcēm!
10. Uzkarinot un demontējot agregātus, balsta mehānismus novietojiet attiecīgajā stāvoklī!
11. Balsta pretsvarus atbilstoši noteikumiem vienmēr piestipriniet pie tiem paredzētajiem stiprinājuma punktiem!
12. Ņemiet vērā pieļaujamās slodzes uz asi, pilno masu un transportēšanas gabarītus!
13. Pārbaudiet un piemontējiet transportēšanas aprīkojumu, piemēram, apgaismojumu, brīdināšanas ierīces un iespējamus aizsargmehānismus!
14. Tālvadāmo ierīču izpildierīces (trošes, ķēdes, svirstieņi utt.) jāiekļāj tā, lai visos transportēšanas un darba stāvokļos tās neizraisītu netīšas kustības.
15. Kustībai pa ceļu agregātus novietojiet norādītajā stāvoklī un nosprostojiet saskaņā ar ražotāja noteikumiem!
16. Nekad kustības laikā nepametiet vadītāja vietu!
17. Kustības ātrums vienmēr jāpielāgo apkārtējās vides apstākļiem! Braucot kalnā, no kalna un šķērsi nogāzē, izvairieties no pēkšņas pagriešanās!
18. Uzkarinātie vai piekabinātie agregāti un balasta atsvari ietekmē gaitas īpašības, vadāmību un bremzēšanu. Tādēļ pievērsiet uzmanību pietiekamai vadāmībai un bremzēšanai!
19. Pagriešanās laikā ņemiet vērā agregāta izvirzījumu un/vai inerces masu!
20. Agregātus sāciet izmantot tikai tad, kad ir piestiprināti visi aizsargmehānismi, un tie ir aizsardzības stāvoklī!
21. Drošības mehānismus uzturiet labā stāvoklī. Nomainiet trūkstošās vai bojātās daļas.
22. Aizliegts uzturēties darba zonā!
23. Nedrīkst atrasties virzītājcaurules rotācijas un izsviešanas zonā!
24. Hidrauliski paceļamos rāmjus/pacelšanas mehānismu drīkst darbināt tikai tad, kad neviens neatrodas nolieces zonā!
25. Pie daļām, kuras darbina ārējs spēks (piemēram, hidrauliski), atrodas saspiešanas un nogriešanas vietas!
26. Pirms pametat lopbarības kombainu, priekšējos uzkabes agregātus nolieciet uz zemes, ieslēdziet stāvbremzi, izslēdziet dzinēju un izvelciet aizdedzes atslēgu!
27. Neviens nedrīkst atrasties starp lopbarības kombainu un priekšējo uzkabes agregātu, ja transportlīdzeklis nav nodrošināts pret ripošanu ar stāvbremzi un/vai riteņa paliktņiem!

2.2.5 Pašgaitas darba mašīna

1. Braucot pa koplietošanas ceļiem, jāizmanto mirgojoši signāllukturi vai bākugunis un gabarītu pārsniedzošā platuma marķējumi atbilstoši attiecīgajā valstī raksturīgajiem satiksmes noteikumiem.
2. Ieslēdziet apgaismojumu, lai transportlīdzekli padarītu labāk atpazīstamu.
3. Drošības mehānismi.
4. Vienmēr pirms lietošanas pārbaudiet kustības un ekspluatācijas drošību.
5. Iekāpjot lopbarības kombainā un izkāpjot no tā, turieties pie roktura.
6. Cilvēku līdzņemšana uz platformas ir aizliegta.
7. Ceļa drošības slēdzim kustībai pa ceļu jābūt ceļa pozīcijā, lai garantētu, ka visas hidrauliskās funkcijas nedarbojas, izņemot stūres iekārtu un bremzes.
8. Brauciet ar mašīnu tikai ar norādīto ātrumu.
9. Kustībai pa ceļu darba agregātus novietojiet transportēšanas stāvoklī un nosprostojiet saskaņā ar ražotāja noteikumiem.
10. Darbinot dzinēju slēgtās telpās, izvadiet izplūdes gāzes un nodrošiniet pietiekamu ventilāciju.
11. Lietojot palaišanas šķidrumu, tuvumā izvairieties no dzirkstejošanas vai atklātas uguns. Palaišanas šķidrumu sargājiet no akumulatoriem un elektriskiem vadiem.
12. Braucot pagriezienos vienmēr ņemiet vērā hedera platumu un to faktu, ka lopbarības kombaina aizmugure izvirzās. Augsnes īpašības ietekmē lopbarības kombaina gaitas īpašības.
13. Jābūt piesardzīgiem, braucot pa padzīlējumiem, grāvjiem un šķēršļiem, tie var izraisīt lopbarības kombaina apgāšanos. Šis nosacījums īpaši attiecas uz nogāzēm.

2.2.6 Mašīnas smalcināšanas agregāts

- Zem mašīnas aizsargierīces atrodas bīstami griezējinstrumenti, kas pēc piedziņas izslēgšanas turpina kustēties pēc inerces. Tādēļ līdz visu agregātu apstādinātām stāvoklim jāievēro pietiekama droša distance līdz mašīnai.
- Darbus mašīnā veiciet tikai pēc skaņas inerces kustības avārijas signāla izbeigšanās un vizuālās pārbaudes, konstatējot, ka visi agregāti ir apstādinātā stāvoklī.
- Funkcionālo īpašību dēļ, īpaši asināšanas procesa laikā, nav iespējams pilnīgi nosegt visas nažu trumuļa un piedziņas rotējošās daļas. Lai nepieļautu smagus savainojumus, tad asināšanas procesa laikā visām aizsargierīcēm un apkopes atverēm jābūt aizvērtām. Bez tam neviens nedrīkst atrasties nažu trumuļa zonā vai tur ievietot rokas.

2.2.7 Autopilots

1. Autopilotu drīkst lietot tikai tam paredzētajam mērķim. Pamatā to drīkst lietot tikai brīvā laukā, ārpus koplietošanas un daļējas koplietošanas ceļiem, ārpus sētu teritorijām, kā arī tālu no apdraudamām personām šādiem izmantošanas mērķiem:
 - Automātiska kombaina vadīšana gar stiebru veida augu rindu.
2. Pirms autopilota lietošanas sākuma jāpārbauda kontrolējamo drošības elementu darbība un jāveic visu mezglu acīmredzama kontrole. Šim nolūkam lietotājam jāveic šādas darbības:
 - Pārbaudiet, vai autopilots izslēdzas, izdarot grūdienveidīgas stūres rata kustības un atstājot vadītāja sēdekli (izmantojot sēdekļa slēdža kontaktu).
 - Pienācīgā stāvokļa pārbaude, proti, vai nav mehānisku bojājumu un noplūžu rindu taustsvirām, stūres rata pagrieziena leņķa sensoram, kā arī redzamajiem lokano cauruļvadu savienojumiem un vadu savienojumiem.
3. Autopilota darbības laikā 50 m rādiusā ap lopbarības kombainu nedrīkst atrasties neviens cilvēks.
4. Nav pieļaujams autopilota darbības laikā pamest lopbarības kombaina vadītāja kabīni.
5. Autopilota darbības laikā vadītājam regulāri jākontrolē vadlīnija un kustības maršruts, lai radušos šķēršļu vai vadlīnijas pārtraukumu gadījumā varētu nekavēties pārņemt lopbarības kombaina manuālo vadību.
6. Pēc autopilota izmantošanas un pirms lauka pamešanas autopilots jāizslēdz uz pults ar autopilota atbloķēšanas slēdzi.

1. Aizliegts vadīt kombainu vai apkalpot to pat vieglā alkohola reibuma stāvoklī.

2. Jādara tikai tas darbs, kuru uzdevusi administrācija, turklāt ar noteikumu, ka izpildītājam zināmi droši papēmieni tā veikšanai.

3. Veicot tehnisko apkalpošanu, jālieto tikai nebojāti instrumenti (darba rīki). Āmurs ar sašķeltu galviņu, cirtnis ar bojātu galviņu vai tamlīdzīgi bojāti instrumenti ir jāizbrāķē.

4. Jāstrādā labi sakārtotā un neplandošā apgērbā (kombinezonā) un jālieto pretputekļu acenes.

5. Rezerves izkaps ir jāglabā koka apvalkā brigādes novietnē. Kombainiem, kuri izgatavoti pēc 1978. gada, ir speciāla kabata izkaps glabāšanai (plaujmašīnas vējaizsarga augšējā joslā).

6. Kombains ir jānokomplektē ar nebojātu instrumentu un ierīču komplektu atbilstoši rūpnīcas instrukcijai.

7. Uz kombaina ir jābūt aptiecinājam.

8. Dzeramā ūdens tvertnīte (termoss) ik dienas jāpiepilda ar svaigu ūdeni.

9. Novākšanai paredzētais lauks iepriekš ir jāpārbauda un jāpagatavo.

Lauka sagatavošanā novākšanai ar kombainiem un vālu plaujmašīnām ietilpst šādas galvenās operācijas: atrast un iežogot šķēršļus, kuri var - apgrūtināt vai traucēt vālu plaujmašīnu un kombainu nepārtrauktu darbu; izmērīt un sadalīt laukus slejās; applaut, izplaut un izart pretuguns joslas; sagatavot pagriezīenu joslas.

Iespējamie kavēkļi (kurmju rakumi, erozijas izvagojumi u. c.) jāatrod jau IV₂...2 mēnešus līdz labības novākšanas sākumam, kamēr vēl vienlaidu labības sega nenosedz lauka virsmu. Visi šie šķēršļi jāiezīmē lauka shematiskajā kartē, kuru pēc tam izmanto kombainu un vālu plaujmašīnu vadītāji. Izmantojot šādu karti, var izlemt, kuros laukos varēs strādāt ātrgaitas vai plattvēriena plaujmašīnas.

Lauku apskatē jāņem vērā ceļu raksturs un tiltu stāvoklis, pa kuriem labības novākšanas agregātiem būs jāpārbrauc no viena lauka uz otru. Visus šķēršļus laukos atzīmē ar spraudēm vai citām zīmēm.

10. Pirms sākt braukt ar kombainu, iepriekš jāpārliedzinās, vai ir atbrīvota stāvbremze un vai pie tam aparātu panelī nedeg kontrolspuldzīte.

11. Pārbraucienos kombainierim ir kombainā jāsēž. Strādājot slejā, kombainu var vadīt arī stāvus, atgāžot sēdekli atpakaļ.

12. Laiku pa laikam jāpārbauda motora skriemeļa stiprinājums, kurš pārnes kustību uz gaitas iekārtu. Griezes moments — 300... 330 N.m (30... 33 kgf.m).

13. Aizliegts gulēt vai atpūsties laukā, kurā strādā kombains vai cits labības novākšanas agregāts, kā arī to stāvvietās. Atpūtai paredzētās vietas jāapzīmē ar tālu redzamām spraudēm, bet naktī jāapgaismo ar lukturiem.

14. Gubotājā un graudu tvertnē nedrīkst pārvadāt nekādas kravas.

15. Maksimāli pieļaujamais kombaina transportēšanas slīpums ir 10°, pie tam pārvietošanās ātrums nedrīkst pārsniegt 3...4 km/h. Tādā pašā ātrumā ir jāizdara pagriezieni un apgriezieni.

16. Visa veida regulēšanu un tehnisko apkalpošanu drīkst veikt tikai pēc mašīnas pilnīgas apstāšanās un motora izslēgšanas, izņemot ventilatora un trumuļa rotācijas frekvences regulēšanu, kā arī trumuļa siksas spriegošanu.

17. Nogāzēs aizliegts zem kombaina izdarīt jebkādus darbus, ja zem tā riteņiem nav palikti droši atbalsti.

18. Aizliegts izdarīt zem paceltas kombaina plaujmašīnas jebkādas operācijas. Tādā gadījumā domkrata pielikšanas vietās tā jāatbalsta ar stabiliem atbalstiem, jānoslēdz plaujmašīnas hidrocilindru ventilis un uz plaujmašīnas pacelšanas kreisā hidrocilindra jāuzliek atbalsts. Ja grunts ir vāja, zem domkrata jāpaliek izturīgs dēlis.

19. Nedrīkst griezt kombaina darbīgās daļas, ja ieslēgts sajūgs. Kombaina kustības laikā nedrīkst izlaist no rokām stūres ratu.

20. Pēc kombaina apturēšanas pārnesumkārbas svira ir jānostāda neitrālā stāvoklī. Nedrīkst izslēgt pārnesumkārbu, pārvietojoties nogāzēs.

21. Nedrīkst vilkt kombainu ar ieslēgtu pārnesumkārbu. Sistemātiski ir jāpārbauda bremžu sistēma un stūres mehānisms.

22. Nedrīkst atskrūvēt līdzsvarošanas mehānisma sviru stiprināšanas skrūves pie kronšteiniem līdz plaujmašīnas korpusa savienošanai ar slīpo korpusu.

23. Kombaina darba laikā nedrīkst stāvēt griezēj aparāta priekšā un aiz gubotāja. Motora darbības laikā nedrīkst atskrūvēt hidroiekārtas iemavas.

24. Nedrīkst iesūknēt gaisu riteņu riepās, ja riteņu disku stiprināšanas skrūves nav cieši pieskrūvētas. Nedrīkst atskrūvēt riteņu disku stiprināšanas skrūvju uzgriežņus, kamēr riepās ir spiediens.

25. Pirms motora iedarbināšanas, darbīgo daļu ieslēgšanas un braukšanas uzsākšanas ir jāsignalizē.

26. Aizliegts iedarbināt motoru, ja ir atvērts gubotājs. Nedrīkst pārbaudīt gubotāja mehānismu darbību, ja tā pakalējā aizvara tuvumā atrodas cilvēki.

27. Nedrīkst atstāt pilnu gubotāju ar salmiem ilgstošas stāvēšanas laikā.

28. Nedrīkst strādāt, ja noņemti skriemeļu, zvaigznīšu, ķēžu un siksnu aizsargi.

29. Atklātā laukā negaisa laikā ir jānokāpj no kombaina un jāatiet no tā ne mazāk kā 15 m.

10. Ugunsdrošības noteikumi

Strādājot ar kombainiem un vālu plaujmašīnām, jāievēro turpmāk uzrādītie galvenie ugunsdrošības noteikumi.

1. Uz kaira kombaina jābūt nebojātam ugunsdzēsības aparātam, divām lāpstām un divām slotām. Motora izplūdes kolektoram jābūt

aizsargātām pret salmu daļiņām ar metāla vairogu vai sietu (ar 2 mm acīm).

2. Uz ģenerators, akumulators, startera un citu elektrisko ierīču spailēm jābūt izolējošiem vāciņiem.

3. Elektrostatisko lādiņu novadīšanai no kombaina dzenošo riteņu tilta sijas brīvā caurumā blakus uzrakstam «3А3ЕМЛНТb» (iezemot) droši jānostiprina zemēšanas ķāde.

4. Jārūpējas, lai degviela, kura iztek no drenāžas caurulītēm, nenokļūtu uz kombaina detaļām.

5. Aizsērējušie degvielas vadi ir jāiztīra tikai tad, kad motors ir atdzisis un pārtraukta degvielas padeve.

6. Lai ilgstoši remontētu kombainu, tas ir jāizbrauc ne mazāk kā 30 metrus aiz labības lauka robežām.

7. Degviela tvertnēs jāiepilda uz aruma vai ceļa, kad motors izslēgts, izmantojot iepildes agregātu.

8. Kombaina degviela un ziežvielas ir jāglabā slēgtos traukos tālāk par 100 m no labības laukiem, kulšanas vietām, stīpām. Apkārt degvielas glabāšanas vietai ir jāuzvar josla, kas nav šaurāka par 4 m.

9. Sistemātiski ir jāpārbauda kolektora un motora bloka galvas, izplūdes caurules un kolektora savienojuma blīvums.

10. Jāuzmana, lai dzirksteļslāpētājs un iedarbināšanas motora aizdedzes sveces vads nebūtu bojāts.

11. Nedrīkst ļaut motoram pārkarst.

12. Aizliegts smēķēt uz kombainiem un novācamajā labības laukā (smēķēšanai jāierēda speciāla vieta).

13. Uzliesmojušie naftas produkti ir jādzēš ar ugunsdzēsības aparātu, jāapmet ar zemi, jāslāpē ar slotu.

14. Ar naftas produktiem piesātinātā apģērbā nedrīkst tuvoties atklātai ugunij.

15. Sistemātiski jāpārbauda ātri rotējošās (trumuļa, bīteru un citu darbīgo daļu) vārpstas, lai noskaidrotu, vai uz tām nav uztinušies salmi un nerodas bīstama berzes zona. Uz vārpstām uztinušies salmi nekavējoties jānovāc.

16. Sistemātiski jāuzrauga kombains un tā apkārtējā zona, lai būtu pārliecība, ka nav nekādu ugunsgrēka rašanās briesmu.

Kontroljautājumi un uzdevumi. 1. Nosauciet galvenās darba drošības prasības! 2. Kādam jābūt apģērbam, strādājot ar kombainu? 3. Kāpēc kombainierim laikus ir jāiepazīstas ar lauku, kuru tam vajadzēs novākt? 4. Kāpēc aizliegts gulēt vai atpūsties vietās, kur strādā kombaini? 5. Nosauciet galvenos ugunsdrošības noteikumus! 6. Kāpēc, kombainam strādājot, uzmanīgi jāuzrauga apkārtējā zona?

pagaidu risinājumi tiek izmantoti ilgstoši. Papildus tam, veicot apkopes, jāievēro ražotāja norādījumi, kas atrodami iekārtu eksploatācijas instrukcijās.

Transportēšana
Instrumentu pārvadāšana jāveic caur maisos vai speciāli šim nolūkam paredzētās kastēs. Neatkarīgi no tā, vai instrumenti ir vai nav smalki un asi, tos nedrīkst pārvadāt plastkārtā maisiņos. Ja nepieciešams kāpt pa kāpnēm vai veikt kādas darbtības, kas saistītas ar uzkāpšanu vai nokāpšanu, instrumenti ir jāpārmēš tādā veidā, lai rokas būtu brīvas. Tāpēc ieteicams izmantot instrumentu jostas, kur ātri var ievietot rokas instrumentus strādājot (piemēram, skrūvgriežus, knaibles u. c.).

INSTRUMENTI IR PIENĀCIJI JĀRĀKVALDA, LAI NODROŠINĀTU TO PAREIZU LIETOŠANU UN APRŪPI.

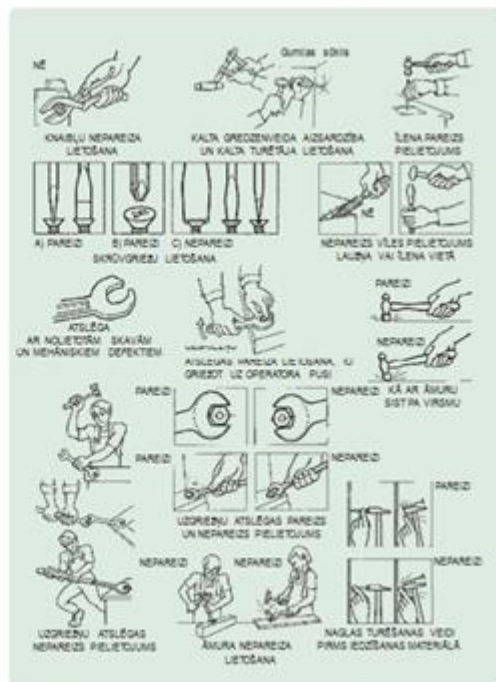
Pārvadājot rokas instrumentus automašīnās, jānodrošina, lai tie nepārvietotos pa salonu, kas rada augstu nelaimes gadījumu risku, ja nepieciešams strauji bremzēt. Ieteicams izmantot kravas furgonus, kur instrumenti ir nodalīti no šoferis un pasažieru sēdekļiem, vai ievietot instrumentus īpaši kastē.

Instrumentu pareiza lietošana praksē

Pareiza instrumentu lietošana praksē ļaus izvairīties no traucējum un nelaimes gadījumiem. Šīs atbilstīgas prakses gan pareizas, gan nepareizas instrumentu lietošanas shēmas.

- lai perktu vai skrūvētu uzgriežus vai skrūves, nedrīkst lietot knaibles, nāsi.
- lai katls pie siltiem nolūkiem un nesaitošanās, tam ir jābūt pietiekami sma-

- gam. Visi katli ar varīk vai mazāk izteiktu sānes formu ir jāizmēģina. Lietot ieteicams tikai tos katlus, kuru izteiktums rādītājs ir 3 cm;
- lai izvairītos no siltiem pa rokām ar āmuru, izmantojot katlus, ieteicams kā gredzenveida aizsargu izmantot gumijas vai plastkārtas sūkli. Turklāt vienmēr kad ir iespējams, ir jālieto atbilsta instrumenti;
- lietojot skrūvgriezi, jāseko, lai tā izmērs un forma būtu piemēroti skrūvei. Skrūvgriežim ir jābūt ar paralēliem un uzstādītām malīm;
- cirtņi vai lēni ir jātur tā, lai tie ar virsmu veidotu taisnu līniju, tāpēc jāizvairās no to pasīdēšanas;
- vīles nedrīkst izmantot laužņu vai lēnu vietā;
- nedrīkst lietot uzgriežus atslēgas stībi stāvoklī, ar nolietotām vai deformētām skavām;
- veicot pievilkšanu ar uzgriežņu atslēgu, tā vienmēr jāgriež operatora virzienā, to nekad nedrīkst griezt;
- jālieto uzgriežņu atslēga, kuras izmērs atbilst uzgriežņim vai skrūvei, kas jāpieviek vai jāatskrūvē. Uzgriežņu atslēgas formai pilnībā jāpiekļūst skrūvei, tai jāveido taisns leņķis ar skrūvējamās skrūves asi;
- nedrīkst pārslogot uzgriežņu atslēgu, rakura pagatīšanai izmantojot cauruli, lietojot otru atslēgu kā pirmās turpinājumu vai sist to ar āmuru;
- lietojot āmuru, ir jācenšas sist pa dabu virsmu ar visu āmura pieri;
- dzenoņi naglas, tās jātur pie galviņas, nevis pie asā gala;
- nedrīkst sist pa cirti vai otru palīginstrumentu ar āmura sānu daļu. Ar āmuru nedrīkst sist pa otru instrumentu, lai veicinātu darbību. Āmuru nedrīkst izmantot kā lauzi.

58. att.

veicamo tehnoloģisko procesu ugunsbīstamības, kā arī izmantojamo un uzglabājamo vielu fizikālajām un ķīmiskajām īpašībām. Transportlīdzekļus un tehnoloģiskās iekārtas apgādā ar ugunsdzēsības aparātiem atbilstoši to tehniskajām prasībām.

Atbilstoši degošajam materiālam ugunsgrēkus iedala šādās klasēs:

- A klase – ugunsgrēki, kuros deg cieti, parasti organiskas izcelsmes materiāli (parasti organiskas izcelsmes materiāli – koks, papīrs, audumi, sveķi, korķis, lupatas, kaučuks) un sadegot veidojas kvēlojošas ogles;
- B klase – ugunsgrēki, kuros deg šķidrums vai kūstoši cieti materiāli (benzīns,

nafta, eļļas, tauki, lakas, krāsas, pēnīcas, šķīdinātāji);

- C klase – ugunsgrēki, kuros deg gāzes (propāns, butāns, metāns, heksāns, dabas gāze, tvana gāze, acetilēns);
- D klase – ugunsgrēki, kuros deg metāli (magnijs, titāns, kālijs, nātrijs, urāns).

Ja var izcelties ugunsgrēks, kas attiecināms uz dažādām ugunsgrēka klasēm, priekšroku dod universālam ugunsdzēsības aparātam. Ja telpās atrodas elektroiekārtas zem sprieguma, vismaz 50 procentiem telpās esošo ugunsdzēsības aparātu jābūt piemērotiem elektroiekārtu dzēšanai.

Nodrošinot ar ugunsdzēsības aparātiem datortehnikas, telefonu staciju,

Ugunsdzēsīgo vielu izvēle atkarībā no ugunsgrēka klases

Nr. p. k.	Ugunsgrēka klase	Ugunsdzēsīgā viela					
		ūdens	putas	gāze	pulveris		
					ABC klase	BC klase	D klase
1.	A	++	++	+	++	-	-
2.	B	-	++	+	++	++	-
3.	C	-	-	+	++	++	-
4.	D	-	-	-	-	-	++

Apzīmējumi:

1. ++ dzēs visefektīvāk
2. + derīgs
3. - nederīgs

Piezīmes.

1. Izmantojot cita veida ugunsdzēsīgo vielu, ņem vērā tās dzēšanas īpašības un ražotāja standartu, kā arī tehnisko noteikumu prasības.
2. Ugunsgrēka dzēšanai elektroietaisēs (spriegums līdz 1000 V) visefektīvāk izmanto gāzes un ABC klases pulvera ugunsdzēsības aparātus.
3. Ugunsgrēku dzēšanai muzejos, arhīvos, datortehnikas un tamlīdzīgās ēkās un telpās, kā arī vieglajās automašīnās visefektīvāk izmanto gāzes un ABC klases pulvera ugunsdzēsības aparātus.
4. Telpās, kurās ir ķīmiskie šķidrums, kas pieder pie polāro šķīdumu (ūdeni šķīstoši) grupas, dzēšanai izmanto pulvera vai ūdens putu aparātus ar universālo putu koncentrāta šķīdumu.

Nr. p. k.	Ugunsdzēsības aparātu atrašanās vieta	Aprēķina mērvienība	Pārnēsājamo ugunsdzēsības aparātu skaits, ja to minimālais ugunsdzēsīgās vielas svars (pulvera un ogļskābās gāzes aparātiem – kilogramos, ūdens un putu aparātiem – litros) ir		
			2 kg (l)	4 kg (l)	6 kg (l)
1	2	3	4	5	6
4.2.	Kravas automobiļiem	25 vietas	–	3	2
5.	Degvielas un gāzes uzpildes stacijas	1 pildne	–	–	1
6.	Jaunbūves	800 m ²	–	3	2
7.	Ugunsbīstamo darbu veikšanas vietas	1 vieta	2	1	–
8.	Mehāniskie transportlīdzekļi:				
8.1.	M1 kategorijas transportlīdzekļi	1 gab.	1 ¹	–	–
8.2.	Kravas automobiļi viegli uzliesmojošo un degtspējīgo šķidrumu pārvadāšanai	Atbilstoši ADR vai direktīvas 94/95/EC prasībām			
8.3.	N1, N2, N3 kategorijas transportlīdzekļi	1 gab.	1 ²	–	–
8.4.	M2, M3 kategorijas transportlīdzekļi	1 gab.	–	2	–
8.5.	Lauksaimniecības tehnika	1 gab.	2	1	–
9.	Individuālo vieglo transportlīdzekļu garāžas	1 vieta	1	–	–

Apzīmējumi:

¹ Minimālais tilpums viens kilograms (litrs).

² Ja kravas automobiļim ir piekabe vai puspiekabe, ugunsdzēsības aparātu skaitu palielina divas reizes.

Piezīmes.

1. Nosakot ugunsdzēsības aparātu skaitu, ievēro šā pielikuma 7. punktā noteiktos maksimālos attālumus līdz aparātiem.

2. Jūras, dzelzceļa un gaisa transportlīdzekļus aprīko ar ugunsdzēsības aparātiem atbilstoši to tehniskās ekspluatācijas noteikumu prasībām.

3. Nosakot ugunsdzēsības aparātu skaitu konkrētai vietai, izvēlas vienu no 4., 5. vai 6. ailē noteiktajiem normatīviem.

37. tabula. Pārnēsājamo ugunsdzēsības aparātu skaita aprēķina tabula.

8. AIZSARDZĪBAS PASĀKUMI

AUGU AIZSARDZĪBAS LĪDZEKĻU
DROŠA LIETOŠANA
CĪVĒKAM UN VIDEI

Kādus individuālos aizsardzības līdzekļus izmantot?

Produkta marķējumā parasti norādīts, kādu IAL izmantot. Ja tas nav norādīts vai informācija par IAL ir ļoti vispārīga, būtu jālieto šādi IAL atkarībā no veicamās darbības:

8.3.1. Darba šķidruma sagatavošana

Minimālie ieteicamie IAL:

- aizsargājošs darba apģērbs;
- piemēroti gumijas cimdi;
- gumijas zābaki – bikšu staras jānēsā virs zābakiem;
- sejas aizsargs;
- putekļu aizsargmaska, ja lietojiet pulverveida vielu.

8.3.2. Lietošana

Minimālie IAL:

- aizsargājošs darba apģērbs;
- piemēroti gumijas cimdi;
- gumijas zābaki – bikšu staras jānēsā virs zābakiem;
- cepure;
- aizsargmaska, kas aizsargā pret šķidriem aerosoliem un cietām daļiņām (piem., augstu kultūraugu apstrādāšana, darbs siltumnīcās utt.).

18. Kopija no literatūras avota: **Darbinieku darba drošība un veselības aizsardzība lauksaimniecībā, lopkopībā, dārzkopībā un mežsaimniecībā.**, Rokasgrāmata, Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2015., 73.lpp.

73

PTO vārpstas NEKAD nedrīkst lietot bez pilna PTO aizsarga, kas droši nostiprināts apkārt rotējošajai vārpstai. — U veida aizsargs ap kātu, kas atvirzīts nost no traktora, un O veida aizsargs ap PTO savienojumu ar lietojamo mehānismu. Pat tad, ja visi aizsargi ir vietā, ir jāievēro piesardzība, darbojoties ar PTO vārpstām, ja no traktora nāk strāva. Turklāt nodrošiniet, lai abos galos tiktu pievienotas ķēdes, kas novērš paša aizsarga griešanos. Ņemiet vērā, ka tad, ja aizsargs nav pareizi uzstādīts vai ir jebkādā veidā bojāts, tas, visticamāk, nenodrošinās vēlamo aizsardzību un bieži vien — vispār nekādu aizsardzību. Aizsargiem ir jābūt pilnībā piemērotiem, un tiem ir nepieciešams CE marķējums. Pievienojot PTO vārpstas un aizsargus, stingri ievērojiet ražotāja norādījumus!

PTO aizsargi pēdējos gados ir būtiski uzlaboti, tomēr ir jānovērš to iespējamie bojājumi, veicot to pienācīgu uzturēšanu, tostarp pareizu smērēšanu un eļļošanu. — Tādējādi būtiski pagarinot aizsarga kalpošanas laiku. Svarīgi ir arī darboties uzmanīgi, izvairoties no smagiem triecieniem, un rūpīgi lietot tos kopā ar pārvietojamām iekārtām un aprīkojumu, jo bojājumu var izraisīt arī nepareiza braukšana, sevišķi tad, ja ir jāpagriežas šaurā lēņī un jāveic atpakaļgaitas manevri.

19. Kopija no literatūras avota: Kažotnieks J. **Darba drošība lauksaimniecībā.** Publikācija Lauku Avīze 1. marts. 2012. gads.

Iekāpšana un izkāpšana

Kāpjot kabīnē, izmantojiet kāpšļus un rokturus – tie ir paredzēti jūsu drošībai! Nekad neleciet no kabīnes. Uzturiet traktora kabīni, tās grīdu un pedāļus, kā arī savus apavus tīrus. Tāpat neturiet uz kabīnes grīdas instrumentu atslēgas, savienošanas tapas, stieples gabalus, no lauka salasītus akmeņus vai citus svešķermeņus – aiz tiem iespējams aizķerties un gūt traumas.

Pirms atstājat kabīni, pārliecinieties, ka traktors droši apstādināts: izslēdziet jūgvārpstas piedziņu; noslēpējiet traktora motoru; pārliecinieties, vai transmisijas pārslēgi ir neitrālā pozīcijā, vai stāvbremze ir nobremzēta; izņemiet no aizdedzes atslēgu.

Izkāpjot no kabīnes, kāpiet ar seju pret to – tā būs drošāk un ērtāk.

Nekad pat nemēģiniet iekāpt vai izkāpt no kustībā esoša traktora vai citas pašgājējmašīnas, piemēram, kombaina.

Nekad neatstājiet traktoru darbojoties, ja paši neesat tuvumā.

20. LR MK noteikumi Nr. 400 no 03.09.2002. **Darba aizsardzības prasības drošības zīmju lietošanā.** 2. un 3. pielikums.

21. LR MK noteikumi Nr. 310 no 02.05.2012. **Darba aizsardzības prasības mežsaimniecībā.** 93. punkts.

22. LR MK noteikumi Nr. 950 no 13.12.2011. **Augu aizsardzības līdzekļu lietošanas noteikumi.** 14. punkta 14.1. apakšpunkts.

23. LR MK noteikumi Nr. 30 no 13.01.2009. **Noteikumi par traktortehnikas un tās piekabju valsts tehnisko apskati un tehnisko kontroli uz ceļiem.** 1. un 2. pielikums.

24. LR MK noteikumi Nr. 372 no 20.08.2002. **Darba aizsardzības prasības, lietojot individuālos aizsardzības līdzekļus.** 3. pielikums.

25. LR MK noteikumi Nr. 343 no 06.04.2010. **Noteikumi par lielgabarīta un smagsvara pārvadājumiem.** IV nodaļas 33. punkts.